Ձ. ՏԱՐԻ 1743 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 25 ՍԱՀՄԻ 4382 — Հ. Տ. 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՋՐ. 21 ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1307 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գաղիերէն արծաթ		160
» Վեցամսեայ »		80
» Եռամսեայ »		40
Գաւառաց » Տարեկան »		200
» Վեցամսեայ »		100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք		56
» » Վեցամսեայ »		28

Դիմըս գրկուած յղագրոյ հասցէն ծանուցումներ Տերէնսութեան վրայ և խմբագրութեանս գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les Annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1889

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՒ ՑԱՐԱԿԻՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ծանուցինք անցեալ օր թէ Ղալաթիոյ Ցանձնաժողովը քառամեայ տեղեկագիր մը մատուցած է Ազգ. Վարչութեան, և հրաժարած է։ Այս Ցանձնաժողով 1885 օգոստ. 10ին մեռասնամսեայ տեղեկագիր մը մատուցած էր, և Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մատակարարութեան մէջ ցոյց տուած յաջողակութեան շնորհիւ, վերահաստատուած էր պաշտօնին մէջ։ Քառամեայ տեղեկագիրն, որ նոյն թուականէն մինչեւ տարւոյս օգոստ. ի վերջը կը հասնի, ո՛չ նուազ արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն մը ի հանդէս կը բերէ։ Ղալաթիոյ մատակարարութիւնը լոկ եկեղեցւոյ մը մատակարարութիւն չէ, և Ցանձնաժողովն այս քառամեայ շրջանի մէջ կարեւոր շինութիւններ և նորոգութիւններ ի գլուխ հանեց։ Այս հանրօգուտ ձեռնարկութեանց վրայ ժամանակին գրած ենք կարեւոր մանրամասնութեամբք, բայց ներկայ Տեղեկագրոյն հրատարակման առթիւ կ'արժէ ընդհանուր տեսութիւն մ'ընել։

1885 օգոստ. 1էն ցվերջ 1889 յուլիսի, Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ սնտուկը 453,249 ղրուշ հասոյթ ունեցած է, և 432,922 ղրուշ ծախք, որով 20,326 ղրուշի յաւելեալ շահ մը կայ, որոյ վրայ բարդելով 1885 յուլիս 31ի վիճակին յաւելեալ շահն, 5,545 ղրուշ, և անդանձելի 573 ղրուշի գումար մը զեղչելով, Ցանձնաժողովն իւր երբ հինգ տարւոյ մատակարարութեան յաւելեալ շահ կը ցուցնէ 25,299 ղրուշ, յայտարարելով թէ «հասութից առաւելութիւնը գրեթէ ամբողջապէս կը պարտինք եկեղեցի յաճախող բարեպաշտ ուխտաւորաց առատաբուխ նըւէրներուն»։

Արտասովոր հասութից մէջ, Ցանձնաժողովը կը յիշէ 5,978 ղրուշի գումար մը, որ 1886 տարւոյ ձմրան մէջ ի Ղալաթիա տրուած պարահանդէսի մը արդիւնքէն գոյացեր է։ Միայն թէ, Ցանձնաժողովն ո՛չ գիտութիւն ո՛չ մասնակցութիւն ունեցեր է այդ պարահանդէսի խնդրոյն մէջ։

1888ին 52,012 ղրուշի արտասովոր հասոյթ եղած է նորոգութեանց առթիւ բարեպաշտական նուէրներէ (14,113 ղրուշ,) անգործածելի նիւթերու վաճառումէ (իբր 7,000 ղրշ), եկեղեցւոյ գանձուն մէջ գտնուած կոտրտած և անգործածելի արծաթեղինաց վաճառումէ, ըստ արտօնութեան Ազգ. Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական ժողովոց (14,059 ղրուշ)։ 1888 տարւոյն մէջ Ցանձնաժողովն 180 ոսկի եւս ստացած է Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութենէն, և 250 ոսկւոյ փոխարէն նոյն Վարժարանի կալուածոց շարքին մէջ դրուած են եկեղեցւոյ երկու կրպակները։ Քառամեայ շրջանի արտասովոր հասոյթք 94,324 ղրշ.ի կը հասնին։

Արտասովոր ծախքերն են 204,966 ղրշ., յորմէ 165,593 ղրշ. Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ նորոգութեանց ծախքն է։ Եկեղեցւոյ նորոգութեանց աւարտումէն ետքն Օծման հանդիսի արարողութեան 4,201 ղրշ. ծախք եղած է, 7,577 ղրուշ՝ Ղալաթիոյ կեդրոնական նախակրթարանի գրասեղանաց նորոգութեան, և 2,478 ղրշ. Խորհրդարանի կահաւորման և եկեղեցւոյ դասերուն մէջ դրուած գորգի, ևն։

Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն գեղեցիկ նորոգութիւնն այս Ցանձնաժողովոյ ամենէն գովելի գործերէն մին է, ի նկատ առնլով ծախուց խնայութիւնը՝ կատարուած գործին հետ բաղդատմամբ։ Ո՛չ նուազ անմոռանալի գործ մ'եղաւ եկեղեցւոյ բակին մէջ կառուցեալ հաստատուն շէնքն, յորում կը բովանդակին Ղալաթիոյ կեդրոնական նախակրթարանն և Ազգ. Ժողովոյ Խորհրդարանն։ Աւելորդ է յիշեցնել թէ այս շէնքին կառուցման շնորհիւ, Կեդրոնական Վարժարանի շէնքն, որ երբեմն նախակրթարանին կը ծառայէր, իւր բուն նպատակին յատկացաւ։

Լոկ ի յիշողութիւն կ'արձանագրենք թէ եկեղեցւոյ բակին մէջ կառուցեալ նոր շէնքին համար 302,814 ղրշ. ծախք եղած է։ Այս գումար հայթայթուած է սապէս.— Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութենէն 1000 ոսկի առնուած է Մահլէններու հաշւոյն. նոյն մարմնէն նաեւ 600 ոսկւոյ փոխառութիւն մ'եղած է 5% տոկոսով, ի հաշիւ Պատրիարքարանի, որ Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ քանչէլերէ տուրքէն 30 ոսկի յատկացուցած է տոկոսին։ Ի հաշիւ երկու կրպակաց նոյն մարմնէն առնուած է նաեւ 70 ոսկի, եւ վերջապէս, բարեյիշատակ Մնակեանի կտակակատար Վսեմ. Աբիկ էֆէնտի Ունճեանէ հազար ոսկի առնուած է՝ նոյն կտակի գործադրման մըշտապէս յատկացուելով շինուած երեք կրպակներու հասոյթն, և մնացեալ իբր 130 ոսկին հայթայթուած է հին նիւթերու վաճառումէ։ Այս ամեն հաշուոց մանրամասնութիւնք կանոնաւոր ցուցակներով պարզուած են Տեղեկագրոյն մէջ։

Ինչպէս կ'երեւի, Ղալաթիոյ հրաժարեալ Ցանձնաժողովոյն Տեղեկագիրը չի պարունակեր նորութիւն մը մեր ընթերցողաց համար։ Նորութիւն մը չէ նաեւ ըսել թէ Ցանձնաժողովոյն ճարտար վարչութեան օրով Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն նախկին շփոթութիւնք վերջ գտան, մատակարարութեան բացերն հրաշիւք իմն անհետացան՝ տեղի տալով հասութից յաւելուածներու, եկեղեցւոյ սնտուկին վարկը բարւոքեցաւ մեծապէս, և սովորական ծախքերը լիուլի հայթայթելէ զատ, կարեւոր ձեռնարկութիւններ ի գլուխ հանելու համար ալ նիւթական միջոցներ գտնել կարելի եղաւ։ Այս արդիւնք և թուանշանք ինքնին այնչափ պերճախօս են որ փափաքելի կ'ընծայեն զի Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն վարչութիւնը միշտ այսպիսի կարող ձեռքերու մէջ գտնուի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊՐԻԻ

Քաղաքապետական հացկերոյթին մէջ, Լորտ Սալզպըրի ընդարձակ բանախօսութիւն մ'ըրաւ, որոյ գլխաւոր հատուածները կը դնենք ստորեւ.

«Խնդակցութեան արժանի էք, Լորտ Քաղաքապետ, որ ձեր պաշտօնը կը սկսիք այնպիսի ժամանակ մը երբ գործոց յաջողութիւնն՝ յորմէ ընդերկար զուրկ մնացեր էինք՝ հասարակաց սիրտը կը հրճուեցնէ, և մեր ազգային հարստութիւնն աճեցնել կը խոստանայ։ Այսօր ի վիճակի ենք մեր վաճառաց գիները բարձրացնելու, մեր արտածմունքն աւելցնելու. մեր գործարանք աւելի գործօն են այժմ, և ի մի բան՝ կրնանք ըսել թէ երկարատեւ գիշերէ մը ետքը լոյսն ի վերջոյ կ'երեւի նորէն, և այն յաջողութիւն զոր մեր հարք վայելած են երբեմն՝ անգամ մ'եւս կը վերադառնայ առ մեզ։

«Այս փայլուն կացութեան ա... վայրկենական ստուեր մը կայ սակայն... ինչ ինչ վէճեր կ'երեւին մեր բարգաւաճման երկու մեծագոյն տարերց միջեւ, դրամագլխին և աշխատութեան (գործատեարց և գործաւորաց) միջեւ, և ամեն հայրենասէրք անշուշտ ցաւ ի սիրտ կը տեսնեն այս վէճեր։ Չպիտի արտասանեմ այնպիսի խօսք մը որով այս վէճերու մէջ մէկ կողմին իրաւունք տամ ի վնաս միւսին, քանի որ այսպիսի դատողութիւն մ'ընելու համար իմ ունեցածէս աւելի խորին հմտութիւն պահանջելի է յարուցեալ խնդրոյ վրայ։ Բայց սակայն կարող եմ ըսել թէ այս կարգի պայքարի մը մէջ մասնակցութիւն ունեցող ամեն անձինք շատ ծանր և աննկելի պատասխանատուութեան մը ներքեւ կը մնեն։

«Ամենայն սաստկութեամբ ու գործունէութեամբ մղուած մրցմանց ժամանակի մը մէջ կ'ապրինք.— մրցմունք մեր երկրին մեծամեծ կեդրոններու միջեւ, մրցմունք միւս երկրաց մեծամեծ կեդրոններու հետ։

«Այն առեւտրական և արհեստական յաջողութիւնք որք պարզապէս ֆիզիքական նպաստաւոր պայմանաց արդիւնք չեն, այլ սովորութեանց և աւանդութեան արտադրութիւն են, ծանրապէս վտանգեալ կ'երեւին զարգիս։ Եթէ արդելքի մը բախի ճարտարագործական այս դանդաղ և հանդարտ դըրութիւն որոյ շնորհիւ ցարդ պահած ենք մեր առեւտրական գերազանցութիւն, մեր երկրին կենսական շահերն իսկ կը վնասին։»

Իռլանտայի գործոց վրայ խօսելով, Լորտ Սալզպըրի երեւակայական համարեց այն լուր թէ նախարարութեան մէկ մասը կամ կառավարական կուսակցութեան միջէն հատուած մը քաղաքականութիւն փոփոխելու և Իռլանտայի նկատմամբ ցարդ բռնուած ընթացքէն տարբեր գրութեան մը յարելու հակամէտ կը գտնուի եղեր։ Կառավարութիւնն իւր աւագ պարտաւորութիւն կը համարի բարգաւաճ կացութիւն մը վերահաստատել յԻռլանտա, և այս նպատակաւ պէտք է յարգել տալ հողատիրաց և վարձակալաց միջեւ կնքեալ պայմանագրութիւններն։

Արտաքին քաղաքականութեան մասին, Լորտ Սալզպըրի յայտարարեց թէ ամեն Տէրութիւնք ազնիւ մրցմամբ կը զբաղին Ափրիկէի քաղաքակրթութեան գործին, և այս մասք Անգլիա միւսներէն ետ չէ մնացած։ Ի Պրուքսէլ գումարուող հակագերեվաճառական դեսպանախորհուրդն հանրային կարծեաց մէջ յեղաշրջում մը ցոյց կուտայ։ Ամեն ազգեր կրնան միաբանիլ գերեվաճառութիւնը ջախջախելու համար։

Կալլէսի իշխանին ուղեւորութիւնն յիշեցնելէ յետոյ, ըսաւ. Իշխանը տեսաւ երկրին մեծամեծ յառաջդիմութիւններն։ Ելեւմուտքը կարգի դրուած, տուրքերն առաջուընէ թեթեւ, բնիկ բանակը վերակազմեալ։ Բնիկ զօրքերն երկիցս ետ մղեցին հրոսակներն։ Այն տեսակ յարձակմանց վտանգը կայ տակաւին։ Եմիրն Ափրիկէի ներսերը դեռ իշխանութիւն կը բանեցնէ։

Լորտ Սալզպըրի կը ծանուցանէ թէ պիտի գայ ժամանակ յորում հնար պիտի լինի ինքնիրեն թողուլ զեգիպտոս։ Անգլիոյ քաղաքականութեան մէջ փոփոխութիւն չկայ։

Անգլիոյ նախարարապետը կրետական գիպաց նկատմամբ ըսաւ թէ աւելի կուսակցական պայքարի մը երեւոյթն ունին քան ապստամբութեան, (ինչպէս ի սկզբանէ անտի պնդած են Թուրք լրագիրք եւս, կղզեցւոց կուսակցական ներքին վէճերուն վերագրելով բոլոր այս դէպքեր)։ Լորտ Սալզպըրի յարեց թէ բերկրութեամբ կը տեսնէ թէ այն խնդիր կարգադրութեան ճամբու մէջ մտած է յաջողապէս։

«Անգլիոյ քաղաքականութիւնը դաշնադրութիւններն յարգելու ըսկզբան վրայ հիմնեալ է, որ է խաղաղութեան պահպանումն։ Զրոյցներ լըսուեցան թէ բրիտանեան քաղաքականութիւնն ինչ ինչ յանձնառութեանց ներքեւ մտեր է, և այս կամ այն Տէրութեան հետ կապուեր է։ Ադոնք սոսկ զրոյցներ են։ Մեք կ'ուզենք արդի կացութեան պահպանումն՝ ինչպէս որ է յԵւրոպա և ի Միջերկրական։ Եթէ կայ խաղաղութիւնը վտանգող փոփոխութիւն մը, այն ալ եւրոպեան ո՛ և է Տէրութեան մը երկիրն ընդարձակելն է ի վնաս ուրիշ Տէրութեան։ Այդպիսի փոփոխութեան մը հետեւանքը կը լինի պատերազմ։ Ամենքս ալ փափաքող ենք այդպիսի աղէտի առաջքն առնուլ։

«Եթէ երբեք եւրոպեան խաղաղութիւնը խանգարի, այս բան «ազգային բաղձանքներ» կոչուած նախանձոտութեան զգացմանց աղէտաբեր ազդեցութեան վերագրելի է։ Առ այժմ, խաղաղութեան յոյսերն ամեն ժամանակէ աւելի զօրաւոր կը համարիմ։»

Լորտ Սալզպըրի ի վերջոյ բաժակ առաջարկեց նորընտիր Լորտ-Քաղաքապետին՝ Սըր Աարօն Հէնրի Այզաաքսի կենաց։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՃԻՐՔ Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ

Կը յիշուի թէ իռլանտացի Տքթ. Քրօնին հիւանդ մը դարմանելու պատրուակաւ Չիքակօ քաղաքին արուարձաններէն մին տարուած էր միայնակ տուն մը, և հոն իռլանտացի յեղափոխականներու ձեռօք սպաննուած. որովհետեւ հրապարակաւ քննադատած էր իռլանտացի յեղափոխական մարմնոյն գործողութիւններն և հետեւապէս «մատնութիւններ ըրած»։ Տքթ. Քրօնինի անհետացումն անմիջապէս ուշադրութիւն գրաւեց. բայց մարմինը քանի մը օրեր ետքը գտնուեցաւ կոյուղւոյ մը մէջէն։ Ձինք յիշեալ տունը տանողն և հոն սպաննողներն, ինչպէս և մեռելակիր կառքն առաջնորդող մարդն, ընդ ամենքին վեց անձինք, ձերբակալուած են, և արդարութեան ձեռաց մէջ կը գըտնուին։ Այս ոճրագործութեան դատը տեղի կ'ունենայ ի Չիքակօ, և մեծաւ հետաքրքրութեամբ կը դիտուի ո՛չ միայն յԱմերիկա այլ և յԱնգլիա, քանի որ նոր ապացոյց մը կ'ընծայէ թէ իռլանտական յեղափոխական մարմիններ մարդասպանութիւնն եւս քաղաքական գործողութեան միջոցներէն մին կը համարին, մինչ փառնէլեանք կը պնդեն թէ Իռլանտացիք իրենց ազգային դատին յաջողութիւնն օրինաւոր միջոցներով ևեթ ձեռք բերելու հետամուտ են։

Տքթ. Քրօնինի սպանման գրեթէ յար և նման դէպք մը այս օրերս ի Նիւ Եորք տեղի ունեցաւ։ Կտոր կըտոր եղած և թաղուած գտնուեցաւ դիակ մը, տակառի մը մէջ դրուած, որոյ վրայ սա արձանագրութիւն կար. «Մատնիչ մ'է»։ Ոճրագործք դեռ չեն գտնուած։

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՑԱՐԵՒԻՉԻ

Ռուսիոյ գահաժառանգ մեծ դուքսը, Կ. Պոլիս այցելէն ետքը, Չէյլոնէ պիտի երթայ, իւր հօր կողմէ փոխանորդաբար ներկայութիւն ընելու Ջեռնակորայի իշխանին նորածին որդւոյն, զոր մկրտութեան աւազանին վրայ պիտի բռնէ։

ՌՈՒՍԻԱ Ց'ԱՍԻԱ

Ֆիկարոյի տեղեկութիւնք վստահելի չեն միշտ. աւելի հետաքրքրաշարժ են քան ճշմարիտ, և Ֆիկարոյի մէջ կը կարդանք թէ «Ռուս կառավարութիւնն սաստիկ մտահոգ է թէ ռուսական սահմանաց երկայնութեամբ բանակեալ չինական զօրքերը բազմահարուածեան հրացաններով զինուած են, և գերման ենթասպայից հրամանատարութեան ներքեւ կը գտնուին։ Հաւանօրէն Ռուսիոյ կողմէ դիտողութիւնք պիտի ուղղուին Փեքինի կառավարութեան։»

ՄԱՐԵՇԱԼ ՄԱՔ-ՄԱՀՕՆ

Մարեշալ Մաք-Մահօն աւարտեց խմբագրութիւնն իւր յիշատակագրաց, որք անշուշտ շատ հետաքրքրաշարժ յայտնութիւններ կը պարունակեն Նափոլէօն Գ.ի կայսրութեան վերաբերեալ քաղաքական խնդրոց և պատերազմաց վրայ։ Բայց Մարեշալն այս գիրքէն միայն վեց օրինակ տպել պիտի տայ, մին իրեն համար, մին իւր կնոջ, և չորսն ալ իւր զաւակաց համար։ Անձնական այնպիսի յայտնութիւններ կը պարունակէ իւր հեղինակութիւն որ իւր կենդանութեան միջոցին անոր հրատարակումը պատշաճ չի համարիր։

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ

Կալլէսի իշխանը չարթուս մէջ 49րդ տարւոյն մէջ մտաւ. բայց այս առթիւ Լոնտոնէ գրուած նամակներ ցաւով կը ծանուցանեն թէ Անգլիոյ ապագայ թագաւորն հիւանդ է. ստորին անդամոց երակային գրութիւնը շատ տկարացեր է, և այս տկարութիւն իբրեւ տեղական հիւանդութիւն ծանր անպատեհութիւններ ունենալէ զատ, առողջական ընդհանուր անդոհացուցիչ վիճակ մը երեւան կը հանէ եղեր։ Ց'Արեւելս ուղեւորութենէն քիչ մը օգուտ տեսեր է, բայց հիւանդութիւնը կայ և կը մնայ եղեր։

ԱՐՔԻԴՈՒՔՍ ՅՈՎՀԱՆ ՍԱԼՎԱԹՈՐ

Յովհան Արքիդքսին աւստրեան բանակին մէջ ունեցած պաշտօնէն և ամեն աստիճաններէն ու պատուանըշաններէն հրաժարելն և իբրեւ նաւապետ կամ իբրեւ խմբագիր անհատական կեանքի մէջ մտնելը ծանուցինք։ Այս մասին եղած յայտնութեանց նայելով, Պաթեմպերկեան Աղեքսանդր Իշխանի հրաժարումէն յետոյ Յովհան Արքիդուքս Պուլկարիոյ իշխանութիւնն ընդունելու հակամէտ գտնուեր է, և իւր պատրաստականութիւնն յայտներ է պուլկար պատուիրակութեան, որ յայնժամ Եւրոպիոյ մէջ կը պտըտէր Իշխանութեան ընտրելի փնտռելով։ Արքիդուքսը տեսակցելով պատուիրակութեան անդամոց հետ, ամեն բան կարգադրեր է, յանձն առնլով Սոֆիա երթալ, առանց Տէրութեանց վաւերացման սպասելու։ Բայց իւր խորհուրդք ժամանակէն առաջ երեւան ելեր են մէկու մը մատնութեամբ, և Արքիդուքսը փութացեր է հեռանալ Աւստրիայէն և Լոնտոն ապաստանիլ, ուստից խորհուրդ տուեր է պատուիրակութեան որ Քոպուրկի Ֆերտինանտ Իշխանը դնեն Աղեքսանդր Իշխանին տեղ։ Իւր այս քաղաքական թաքուն գործողութեանց պատճառաւ Յովհան Արքիդուքս երեւէ ինկեր է Ֆրանձ Եօզէֆ կայսեր և նորա կառավարութեան մօտ։

— (84) —

ՖԷՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՐ

ԱՆԻԹԵԱԼ ՊԱՆԴՈՒԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՖՈՒԼՄԻՆԱՆԴԷ

—Հիմակ անմիջապէս խօսինք. Նախամեծար կը համարիմ աւելի վճարել, և աւելի շուտ ցամաք ելնել։

—Անհնա՛ր է։

—Սակայն . . .

—Ո՛հ, մի՛ պնդէք։

Արման հասկցաւ մարդուն դէմքէն թէ անդրդուելի էր այդ կէտին վրայ։

Ծցիկը վերադարձաւ։

—Ի՞նչ լուր, հարցուց կոմսուհին։

—Սխալած չէինք, ըսաւ երիտասարդը։ Մաքսախոյսներ են ասոնք։

—Ո՞ւր կ'երթան։

—Անգլիա։

—Ցամաք պիտի հանե՞ն զմեզ։

—Չէ՛, մինչեւ որ իրենց ուղեւորութեան նպատակին հասնին։

—Ի՛նչ ձանձրանալի բան, ըսաւ կոմսուհին։

—Ի՞նչ ընենք, համակերպելու է։ Փիշեր բարի, Պիանգա։

Եւ համբուրեց զայն։

Մանկամարդ կինը գնաց պառկիլ իր սենեկին մէջ բոլորովին երջանիկ, ըսելով ինքնին.

—Երկար ատեն իմ ձեռքս պիտի ըլլայ։

Բայց հազիւ դուրս ելած էր նա, Արման ըսաւ Պ. Լընոքլի.

—Միթէ քեզ կասկածելի չե՞ թուիր այս նաւն որ բոլորովին պատրաստ էր ըզմեզ ընդունելու։

—Է՛հ, է՛հ, ըսաւ Պ. Լընոքլ։

—Առագաստները վար առած էր։

—Իրաւ է։

—Կարծես թէ մեզի կ'սպասէր։

—Իրա՛ւ որ այո։

—Գիտէ՞ք թէ ինչ է Պիանգայի անունը։

—Իրա՛ւ որ չէ։

—Իրեն դէմքին նմանող դէմք մը փընտռեցէք, սեւ մազերով։

—Կոմսուհի՞ն, ըսաւ Պ. Լընոքլ։ Բայց խարտեաշ մազե՞րը։

—Կարելի է ներկել։

—Արման, հոս ալ ծուղակին ինկանք ինչպէս քարայրին մէջ։

—Պիտի տեսնենք։ Դուք քաջասիրտ էք, այնպէս չէ՞։

—Այդպէս կը կարծեմ։

—Այս նաւաստիները ջուրը պիտի նետենք։

—Առ նուազն եօթն հոգի են։

—Մեծ բան մը չէ, ըսաւ Արման։

—Իրաւունք ունի՞նք այսպէս գործելու։ Եթէ կը սխալի՛նք։

—Կարելի՞ է տարակուսիլ։ Կոմսուհին ամէն բան պատրաստեր է։ Այս մարդիկը կա՛մ գնչուներ են կամ Ֆուլմինանդէի արբանեակները։

Եւ Արման այնչափ ըրաւ որ յաղթեց Պ. Լընոքլի խղճահարութեանը։

ԺԳ
ՎՐԻԺԱՌՈՒԹԻՒՆ

Արման նաւաստեաց և կոմսուհւոյն կասկածները քնացնելու համար, իր դերը խաղաց իբր ճարպիկ մարդ. այնչափ ճարտար եղաւ որ ամէնքն ալ խաբուեցան։

Երեք օր յետոյ, նաւապետն եւ կոմսուհին այս մասին կը խօսէին նաւուն կամուրջին վրայ.

—Է՛հ, սինեորա, կ'ըսէր նաւազը, ձեր երիտասարդն ինծ ներկայացուցած էին իբր վագր մը, չղթայազերծ առիւծ մը, բայց ոչխարի մը պէս անուշ է։

—Գործերդ կրնային ուրիշ կերպ դառնալ, նաւապետ, ըսաւ կոմսուհին։ Եթէ ըմբոստանար, դուք ամենքդ ալ չէիք բաւեր զինքը զսպելու։

—Դուք չէք ճանչնար իմ նաւաստիներս։ Ամէնքն ալ արի մարդիկ են, եւ ուժո՛վ։

—Նաւապետ, եթէ գիտնայիք թէ ի՛նչ է Արման, փառք կուտայիք Աստուծոյ որ ամէն բանի կը համակերպի։ Ամէն պարագայի մէջ, իրմէ երկիւղ չկայ մինչեւ բաւական ատեն, չձանձրանար։

—Ձե՛ր շնորհիւ։

—Ասկից զատ, իրեն փոյթը չէ հոս կամ հոն երթալը։

Եւ երկուքն ալ հաստատուեցան այն գաղափարին մէջ թէ Արման համակերպած էր այս ուղեւորութեան։

Փիշեր մը, Սիկիլիոյ ծովափանց դիմացէն կ'անցնէին, ծովը հրաշալի էր. թեթեւ քամի մը կ'ուռեցնէր առագաստներն, առանց յուզելու կոհակները։ Արման և Պ. Լընոքլ կամուրջին վրայ մնացած էին. կոմսուհին կը քնանար իր սենեկին մէջ։ Նաւաստիներէն, կամուրջին վրայ կային միայն երկրորդ նաւապետն և ղեկավարը. միւսներն՝ այդ սքանչելի օդէն օգուտ քաղելով կը հանգչէին կախեալ անկողիններու մէջ։

—Ահաւասիկ առիթն, ըսաւ Արման։ Այս նաւաստին սպաննելու չափ վստահութիւն ունի՞ք ձեր անձին վրայ, հարցուց երիտասարդը։

—Այո, ըսաւ Պ. Լընոքլ ցրտութեամբ։

—Ես միւսը վրաս կ'առնեմ։ Ձեր սեղանի դանակը լաւ սրուա՞ծ է գոնէ։ Աղէկ կը ծակէ՞։

—Այո։

—Ո՛հ ուրեմն։ Երբ ձեր մարդն իյնայ, նաւապետը պիտի խղդեմ և ջուրը նետեմ։

—Սկսինք, ըսաւ Պ. Լընոքլ։

Արման նաւապետին քով ելաւ։

Արդէն կը ճանչնային զիրար և բարեկամացած էին։

—Բէ՛բէ, ըսաւ Արման, խնդրեմ սիկառ մը տուէք ինծի։

—Սիրով, սինեոր, ըսաւ երկրորդ նաւապետը։

—Ի՛նչ պատուական գիշեր, սիրելիս։

—Հրաշալի՛, սինեոր։

Արման վառեց իր սիկառը նաւապետին արդէն ծխած սիկառէն։

Այդ միջոցին, պարոն Լընոքլ կը յառաջանար ղեկավարին մօտ։

—Է՛հ, տղաս, ըսաւ նմա, սա մեր տեսած քաղաքը ո՞րն է։

—Սիրաքուզան, սինեոր։

—Հեռո՞ւ ենք անկից։

—Իբր երեք մղոն։

Պ. Լընոքլ ուշադրութեամբ դիտել կեղծեց քաղաքն և փարոս մը ցոյց տուաւ։

—Տեսէ՛ք. ըսաւ։ Ահա կարմիր լոյս մը։

—Այո, սինեոր, ըսաւ նաւազը։ Այս···

Խօսքը չաւարտեց և գետին ինկաւ իբր կայծակնահար։ Միեւնոյն վայրկենին Արման կը խեղդէր երկրորդ նաւապետն, որ նոյնպէս գետին կ'իյնար։

—Ես վրաս կ'առնում նաւաստիներն, ըսաւ երիտասարդը Լընոքլի քով վազելով։

—Ես ալ նաւապետն, ըսաւ ծերունին։

Արման, անուորդի երկաթեայ գլան մը առած, իջաւ յառաջակողման սենեակն ուր կը քնանային նաւաստիներն և յանկարծակի անոնց վրայ ինկաւ քունի մէջ։ Զարկաւ իր մահակովը. հեծեծիւններու անհունելի աղմուկ մը թնդաց, որու յաջորդեց նոյն հետայն խորին լռութիւն մը. մէկ վայրկենի մէջ, հսկայն ջախջախած էր այդ բոլոր մարդիկը։ Վազեց կամուրջն ելաւ, Պ. Լընոքլ անդ կ'սպասէր նմա՝ սարսափահար կոմսուհւոյն թեւը բռնած։ Ծերունին կ'ըսէր նմա.

—Եթէ շարժիք, կ'սպաննե՛մ զձեզ։

—Նաւապետը մեռա՞ւ, հարցուց Արման։

—Այո, ըսաւ Պ. Լընոքլ։

—Ուրեմն կախենք տիկինն, ըսաւ Արման չորութեամբ։

Կոմսուհին նորա ոտքերուն փարեցաւ։

—Անօգուտ է, ըսաւ Արման։ Ձեր ի գործ դրած բոլոր ոճիրներուն վրայ աւելցուցէք նոր ոճիր մըն ալ, այն է զիս հարկադրել որ զձեզ սիրեմ՝ գերութենէն փախչելու համար. պիտի մեռնիք հիմակ։

—Մեռնի՛լ, երբ որովայնիս մէջ ձեր զաւա՛կը կը կրեմ, ըսաւ մանկամարդ կինը։

Այս յայտնութեան վրայ, Արման տըժգունեցաւ։

—Սուտ կը խօսիք, ըսաւ։

—Բարեկամս, ըսաւ Պ. Լընոքլ, այս կինը գուցէ կը խաբէ զձեզ. բայց եթէ ամենադոյզն կասկած մը իսկ ունենանք, պէտք է խնայենք իրեն։

—Այնչափ լա՛ւ. վրիժառութիւն մը, ըսաւ Արման։

Յետոյ, իր որոշումը տալով,

—Իր սենեակը տարէք զինքն, ըսաւ։

Եւ մտածեց։ Ի՞նչ պէտք էր ընել։

Պ. Լընոքլ վերադարձաւ։

—Մենք երկուքս չենք կրնար վարել այս նաւն ըսաւ։

—Թողունք երթանք, ըսաւ Արման։

—Այո, ըսաւ Պ. Լընոքլ, մակոյկը ծովն իջեցնենք և թիավարելով Սիրաքուզա երթանք։

—Նախ և առաջ այս բոլոր մարդիկը կախենք կայմերէն, լաւ տպաւորութիւն կ'ընէ։

(Շարունակելի)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Պուլանժէական ցոյցի մը պատճառաւ, Պ. Պ. Տէրուլէտ, Լէզան, Լը Հէրիսէ, Պուտօ և պուլանժէական Տը-ֆօ լրագրին խմբագիրը ձերբակալեցան։

—Իշխան Քարաճորճեւիչ աղերսագիր մը ղրկեց Սքուփշթինային, խնդրելով ջնջումն այն օրէնքին որով ինք և իր գերդաստանին անդամք արտաքսեալ են Սերպիոյ հողէն։ Այս աղերսագրով կը ծանուցանէ նաև թէ կէս միլիոն ֆր. կը նուիրէ սերպ կառավարութեան՝ բժշկական վարժարան մը հիմնելու համար, և 150,000 ֆր. անկար զօրաց պատսպարանի մը շինութեան համար։ Այս առաջարկութիւնք շատ հրապուրիչ են, բայց Իշխան Քարաճորճեւիչի խնդրոյն ընդունելութիւնը քաղաքական դժուարութեան մը կը բախի, զի եթէ Սերպիա մտնէ, Օպրէնովիչեան գերդաստանին յաջորդելու համար ձեռնարկներ կրնայ ընել։

—Նաթալի թագուհի Պելկրատէն գնաց, Միլան թագաւորի հետ մի եւ նոյն ժամանակ Սերպիոյ մայրաքաղաքին մէջ չգտնուելու համար։

—Միլան թագաւոր ծանուցեր է խնամակալներուն թէ Պելկրատ գալով իր նպատակն է վերջնական կարգադրութիւն մը կնքել Նաթալի թագուհւոյն հետ, իրենց ի Սերպիա բնակութեան և իրենց որդւոյն հետ յարաբերութեան եղանակին վրայ։

—Ռումէլիի երկաթուղեաց պարտատոմսերուն նշանաւոր բարձրացումը Թուրքիոյ սեղանաւորական հրապարակին վրայ ամենէն կարեւոր դէպքերէն մին է։ Փարիզէ նոյմ. 9 թուով կը ծանուցուի թէ այս բարձրացում արդիւնք է Ռումէլիի երկաթուղեաց պարտատոմսերը բարձրացնելու նպատակաւ ֆրանքեւգերմանական սեղանաւորական խմբակի մը կազմութեան։ Նոյմ. 8ին և 9ին գերմանական հաշուոյն շատ մը թուղթ գնուեցաւ։ Ի Պերլին Ռումէլիի պարտատոմսք 30 Ֆր. աւելի կ'արժեն քան ի Փարիզ և ի Կ. Պոլիս, որովհետև ի Գերմանիա շրջաբերող պարտատոմսք գըրաւուած են գերման կառավարութեննէն։ Կը կարծուի թէ այս պարտատոմսք, որք այժմ 80 Ֆր ի մօտ են, մինչեւ 100 Ֆր. պիտի բարձրանան.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայր Եկեղեցւոյ առժամեայ Թաղական Խորհուրդն իւր հրաժարականը մատուցանելով Ազգ. Վարչութեան՝ խնդրած է նոր ընտրութեան հրահանգ տալ. սակայն Վարչութիւնը չ'ընդունելով առժամեայ Թաղական խորհրդոյ հրաժարականը, հրաւիրած է զնա ժամանակ մը եւս շարունակել իւր պաշտօնը։

Լսում ենք, որ Վեհ. Հայրապետի ձեռնարկած տպարանի նոր շինութիւնը բոլորովին պատրաստ է և արդէն հին տպարանի պարագաները տեղափոխվում են այնտեղ։ Նոր տպարանի շինութիւնը գտնվում է ճեմարանի և վանքի արեւելեան պարսպի մէջտեղը գտնուած ընդարձակ գետնի վրայ. դա սրբատաշ քարից մի հոյակապ շինութիւն է, ուր պիտի զետեղուին տպարանը, ձուլարանը և կազմարարատունը։

Այս օրերս Թիֆլիզում ստացուեց նաև ապսպրուած արագատիպ մեքենան և ուղարկուեց Ս. Էջմիածին։

*

Մեզ հաղորդում են, որ Ս. Էջմիածնում Վեհ. Կաթողիկոսի ցանկութեամբ շուտով կը բացուի մեղրամոմի գործարան, որի մասին արդէն կարեւոր նախապատրաստութիւններ են տեսնվում և բանակցութիւն է սկսուած մասնագէտ անձանց հետ։

Մեղրամոմի գործարանն աւելի քան կարեւոր է ներկայումս հայ եկեղեցեաց համար, որովհետեւ, ինչպէս յայտնի է, մեր եկեղեցիներում այժմ գործ դրուող մեղրամոմը այնպիսի քիմիական բաղադրութիւններից է բաղկացած, որոնք մեծ քանակութեամբ ծուխ արտադրելով, անչքացնում են եկեղեցիների բարեզարդութիւնը։

(Արձագանք)

Ինչպէս կերեւի այս աւուր պատուանշանաց ցուցակին մէջ գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհել Երամեան Ղազարոս էֆէնտիի (Նազար էֆէնտիի), տնօրէն դատական և վճռագրական դիւանին Հանրային Պարտուց Վարչութեան։

Երամեան էֆէնտի Հանրային Պարտուց Վարչութեան ամենէն կարող պաշտօնեաներէն մին է, և երբեմն իբրեւ Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգմանութեան դիւանի անդամ, Արեւելեան Ռումէլիի ինքնօրէն նահանգին կազմակերպութեան մասնակցող օսմանեան պատուիրակաց քարտուղարութիւնը վարած է։

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 19րդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Durillon բառը։ 744

ՄԱՍԻՍ
ԵՐԿՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մասիս նոյեմ. 1ի թիւը վաղը հրապարակ պիտի ելնէ, և այս անգամ բացառիկ կերպով փոխանակ 16 երեսի պիտի ունենայ 24 երես, առանց գնոյ փոփոխման։ Պիտի պարունակէ հետեւեալները.

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ. [illegible]
Վ. Ս. [illegible]
ԹԱՓԱՌԻԿ. Վանդակէն դուրս ([illegible])
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ. [illegible]
Կ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ. [illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պոլսոյ Դատաւոր (Սթամպոլ Գատըսը) անուանուեցաւ Հասան Թահսին պէյ, կեդրոնական նախ. Հալէպի։ Սորա պաշտօնը կ'սկսի արաբական ճէմազի-իւլ-էվվէլ ամսոյ սկիզբէն։

—

Ռումէլի Պէյլէրպէյի աստիճան տըրուեցաւ Սալիհ փաշայի, կառավարիչ Եէնի-Բազարի։

—

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բրէչթինէյի կառավարիչ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Նապլուսի նախկ. Մէհմէտ Եմին էֆէնտիի և Հանրային Պարտուց Վարչական Ժողովոյ առաջին քարտուղար Պ. Բիւնէի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նոյն Վարչութեան դատական ու վճռագրական դիւանի տնօրէն Նազար էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն Վարչութեան իրաւագէտ խորհրդական Իբէքեան էֆէնտիի։

Վեհ. Սուլթանն այլ և այլ կարգի պատուանշաններ շնորհած է կայս. պալատան մատանի պաշտօնէից ոմանց, խոհարարապետին, խոհարարաց ոմանց և սեղանպարդարներու։ Ի մէջի այլոց չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհած է կայս. պալատան պաղպաղակարար Սիմոն աղայի և հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ սեղանապարդար Գրիգոր էֆէնտիի։

Ի Բ. ԴՌՈՒՆ

Գերմանական դեսպան Պ. տը Րատովից երէկ Բ. Դուռը գնաց և յաջորդաբար տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՕՍՄ. ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

Այն հեռագրին առթիւ որ կը ծանուցանէր թէ օսմանեան փոխառութեան արժէթղթոց չորս տեսակներն (1863-64-65 եւ 1873) ընդունուած են Լոնտոնի սակարանին մէջ, Լը Թիւրք մասնաւոր յօդուածով մը կը յիշէ այս մասին ի սկզբան ծագած դժուարութիւններն որոց հարթման համար Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի ձեռք առած իմաստուն միջոցները մեծապէս գնահատելի են։ Հանրային Պարտուց Վարչութեան նախագահ Պ. Վինսընդ Քայլարտի եւ Օսմ. Պանքայի ընդ. տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդի միջամտութիւնն եւս մեծապէս դիւրացուցած են այս գործողութիւնը։

Լը Թիւրք, յաւարտ իւր յօդուածին, ջերմապէս կը շնորհաւորէ Յակոբ փաշան՝ տէրութեան ելմտական վարկը բարձրացնող այսպիսի գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերել կարենալուն համար, և կը մաղթէ նորանոր յաջողութիւններ Ն. Վսեմութեան բազմարդիւն պաշտօնավարութեան մէջ։

ՎՍԵՄ. ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱ

Գերմանիոյ կայսրն որ երկու նրբակերտ թաղարներ նուիրած էր Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի, միանգամայն նուիրած է նաև իւր լուսանկար պատկերն ադամանդազարդ շրջանակի մը մէջ առնուած։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Վիլհէլմ կայսրը Կոմս Ալթէն պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Բերայի ժանտարմներու հրամանատար գնդապետ Հիւսէյին պէյի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Լ. Հէրալտ կը հերքէ Սթանտըրտ լրագրոյ բարիզեան թղթակցին այն լուրը, իբր թէ Սըր Էտկար Վինսընդ միտադիր եղած լինի յառաջիկայ տարւոյ սկիզբը Օսմ. Կայս. Պանքային բաժնետիրաց 2ական ոսկի եւս տալ մէն մի բաժնեթղթի վրայ։ Իրաւ է թէ Պանքային դրամագլուխը գեղչելու խնդիրն յուզուեցաւ քանի մը ամիս առաջ, սակայն այն ժամանակ տեղի ունեցած վիճաբանութիւնը գործնական ձեւ մը չ'առաւ, և առ այժմ այս խնդիր ի բաց թողուած է։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՋՐԱՀԱՒՈՐՔ

Առուըր Թէլֆիք և Ֆէրիտը Պէլէնտ մարտանաւերն, որք Գերմանիոյ կայսրն ու կայսրուհին տանող շոգենաւուց ուղեկցած էին, Թէնէտոս եկեր են, ուրկից մայրաքաղաքս պիտի վերադառնան։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Թարիք այսօր եւս հետեւեալ խմբագրականը գրած է Յունաստանի նկատմամբ.

Ցաւալի պարագայ մ'է որ ի Յունաստան քաղաքային կուսակիցք ոմանք իրարու հետ կը մրցին։ Իւրաքանչիւր կուսակցութիւն իւր հակառակորդին դէմ այլ և այլ հրատարակութիւններ կ'ընէ և իբրեւ արտաքին քաղաքականութիւն տեսակ տեսակ ստութիւնք ի հրապարակ կը հանուին սահմանակից տէրութեանց արժանապատուութեան դէմ։

Յունաստանի կառավարական բարձր անձնաւորութիւնք, փոխանակ ամենայն կանոնաւորութեամբ կառավարութեան գործերը վարելու և յառաջդիմութեան աշխատելու, անտեղի յարձակումներ կ'ընեն դրացի պետութեան մը վրայ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի ծաղրական քրքիջները կը հրաւիրեն հելլէն հրատարակիչներու հին ատենէն մնաց փիլիսոփայական խորհրդածութիւններն, որք կը վերաբերին սահմանակից երկրի մը բարեկարգութեան, մինչդեռ Յունաստան բարեկարգութեան մասին ամենէն աւելի բարենորոգման կարօտ է։

Յունաստանի ազդեցութեան տէր անձինք, որք իրենց բան գործ ըրած են սուտ հրատարակութիւններ ընել, ցաւալի մարդիկ են, որովհետեւ իրենց երկրին վնասելէ զատ իրենց որոնած անձնական շահերն եւս չպիտի կրնան գտնել։ Յունաստանի երեւելեաց այս ընթացքի ծանրութիւնը թէեւ ամեն կողմ ծանօթ է, սակայն անձնական ինչ ինչ շահեր արգելք կը լինին այդ ծանրութեան ի ցոյց դրուելուն։

Եւրոպայի գիտունք ընդհանրապէս «Եւրոպայի չփացած տղան» կոչած են զՅունաստան իբրեւ արդիւնք վերոյիշեալ երեւելեաց և ազդեցութեան տէր անձերու յաւութեանց։ Սակայն այդ չփացած տղան եթէ այն աստիճան չըփանայ որ սկսի իւր շուրջը գտնուողներն անհանգիստ ընել, յայնժամ պէտք կ'ըլլայ պատժել զնա։

Յունաստանի երեսփոխանական ժողովոյ անդամք, շահամոլութեամբ կաշխատին մեծ պաշտօններու անցնիլ, և զիրենք ընտրողներն հաճոյելու համար խնդիրներ կը հնարեն։ Եթէ ներքին խնդրոց մէջ իրենց դրամագլուխ մը չգտնեն, իբրեւ արտաքին խնդիր սուտ լուրեր կը տարածեն վերաբերմամբ սահմանակից երկիրներու։

Ֆրանսացիք ժամանակաւ երբ ջանացին բարիք մը ընել Յունաստանի, կարծած էին թէ Պղատոններու, Արիսթիտներու և Արիսթարքներու դարը կը վերահաստատեն։

Ֆրանսացիք եւս անշուշտ պիտի ցաւ զգան տեսնելով որ այդ մեծ փիլիսոփայից թոռներն, զՅունաստան փիլիսոփայից կաճառ մը գրպարտութեանց և ստութեանց կաճառի մը վերածած են։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդեպելլօ կոմսն այսօր Սելամլըքի հանդէսէն յետոյ պատիւ պիտի ունենայ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։

ԺԱՂԿԱԽՏ

Զմիւռնիայէն առնուած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ ծաղկախտը սաստկապէս տարածուած է Ուշաքի մէջ։ Բազմաթիւ մահեր կը պատահին և 300 հոգի բռնուած են այդ հիւանդութենէն։ Տեղւոյն մէկ բժշկի տեղեկագրոյն նայելով, միջին հաշուով օրը 12-15 հոգի կը մեռնին անդ և այնքան բազմաթիւ են բժշկի պէտք ունեցողներն, որ գտնուած բժիշկներն հազիւ կը բաւեն այդ պահանջմանց և շատ հիւանդներ առանց դարմանի կը մնան։

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

Երեքշաբթի գիշերուան փոթորիկն և յորդահոս անձրեւին պատճառած վնասներուն վրայ հետեւեալ նոր տեղեկութիւնք առնուած են.

Սկիւտար Պիւլպիւլ Տէրէսիի շրջակայքը մէկ քանի տուներ փլած են, և Պաղլար Պաշիի կողմերն եւս պատեր և տախտակորմեր։

Միրքէճիի առջեւ խարսխեալ քանի մը փոքր առագաստանաւեր, որք փոթորկի սկսած պահուն ճամբայ ելած էին, շոգենաւերու վրայ իյնալով՝ անոնցմէ մէկ քանին խորտակուած են։

Ի Բերա անգլիական դեսպանատան մօտ նորակառոյց տուն մը փլած է։

Ի Պոլիս Գոճա Մուսթաֆա Փաշա թաղը գտնուած մզկիթի փայտաշէն մինարէն ինչպէս նաև Թոփգաբուի մէջ այլ և այլ շէնքեր վնասուած ըլլալով, Քաղաքապետութիւնը հարկ եղած միջոցներն ձեռք առած է այդ առթիւ։ Սուլթան Ահմէտ մզկիթի բակին մէջ և այլ տեղեր նոճիներ արմատախիլ եղած են։

Վալինօ վաճառատան պատկանող Իօնիօ անուն առագաստանաւն որ փոթորկին գիշերը Սեւ Ծովու բերանը կը գտնուէր, Քըլաւ Քայա կոչուած եւրոպական եզերքը նետուելով, ջախջախուեր է։ Նաւաստիք ազատուեր են։ Այդ առագաստանաւ արմտիք բեռցած էր զոր Թայգանէն Պիրէան կը փոխադրէր։ Կ'ըսուի նաև թէ երկու անգլիական շոգենաւք վտանգուած են և ուրիշ արկածներ ալ պատահած են Սեւ ծովու մէջ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Վիէննայի Բէսթ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ներքին գործոց նախարարութեան յանձնաժողովն որոշեր է չ'վաւերացնել արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան դրամագլխոյ յաւելման առաջարկը, մինչեւ որ ընկերութիւնը ներկայացունէ Աւստրիոյ պետական երկաթուղեաց հետ իր ընելիք կարգադրութեան ծրագիրն, որոյ մասին բանակցութիւնք կը կատարուին այս միջոցիս ընդ մէջ Պառոն տը Հիրշի և պետական երկաթուղեաց վարչութեան նախագահին։

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

Մարսիլիայէն կը գրեն առ Թ. Ռ. թէ Մէսաժըրի Մարիթիմ ընկերութիւնը կարեւոր բարեփոխում մը պիտի ներմուծէ իւր շոգենաւուց ուղեգծին վրայ, միացունելով Կ. Պոլսէն ի Լոնտոն երկու գծերը. յետ այսորիկ, ընկերութեան շոգենաւք պիտի երթան Լոնտոնէն Հավր, Կ. Պոլիս, Պաթում և Օտեսա, ու Մարսիլիոյ նաւահանգիստն ապրանք առնելու կամ հանելու չափ ժամանակ միայն պիտի մնան։ Այս նպատակաւ, Անգլիա բանող Մէսաժըրիի շոգենաւուց մէջ ուղեւորաց յատուկ խցիկներ պիտի շինուին։ Այս նոր ուղեգիծն որ գործադրութեան դրուիլ պիտի սկսի յառաջիկայ յունուարէն, հարկ դատուած էր այն կարեւոր յարաբերութեանց պատճառաւ զորս ընկերութիւնն ունի Անգլիոյ և Արեւելեան նաւահանգիստներուն հետ։

Վճռաբեկ ատենի նորընտիր նախագահ Խըզըր էֆէնտի երէկ Դատական պաշտօնատունն երթալով տեսակցեցաւ նախարար Վսեմ. Ճեվտէթ փաշայի և խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտիի հետ։ Խըզըր էֆէնտի յետոյ Վճռաբեկ ատեանն այցելեց և անտի Շէյխ-իւլ-իսլամի դուռը գնաց։

—Պ. Ֆրէտէրիք Կարպինօ, երբեմն անգլիական դեր հիւպատոս ի Սամսոն եւ ի Կրետէ, և ապա հիւպատոս ի Կ. Պոլիս, որ 1872էն ի վեր հանգստեան կոչուած էր, մեռեր է ի Մալթա ուր հաստատուած էր ժամանակէ մը ի վեր։

—Փիլիպէի մէջ հրատարակեալ [illegible] անուն յունարէն լրագրոյն ի Կ. Պոլիս մուտքն արգիլուեցաւ։

—Զմիւռնիոյ լրագրոց մէջ կը կարդանք թէ երեսուն տարեկան կնոջ մը դիակը գտնուած է իւր տան ջրհորին մէջ։ Տեղական ոստիկանութիւնը քննութիւններ կատարելով ստուգած է թէ այդ կնոջ հայրն ու երկու եղբայրները խեղդելով զնա ջրհորը ձգած են, որովհետեւ կինը անպատիւ ընթացից մէջ գտնուած է։

—Սարըեարի ոճրագործութեան երկրորդ դատաստանը տեղի պիտի ունենայ ամսոյս 11ի շաբաթ օրը։

—Ֆրէսինէի [illegible] շոգենաւն, մայրաքաղաքս ի Մարսիլիա ուղեւորած պահուն Թէնէտոսի առջեւ սաստիկ ցնցում մը կ'ունենայ։ Նաւապետք կը կարծեն թէ քարի մը զարկած է, սակայն յետոյ կը հասկցուի թէ երկրաշարժի մը ցնցման արդիւնք է։ Այս դէպք պատահած է այն օրն, յորում երկրաշարժն բաւական վնասներ գործած էր ի Միտիլլի։

—Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նախընթաց գիշեր ի Քիոս երկրաշարժի սաստիկ ցնցում զգացուեր է։

—Բագկրատցի յիսունի չափ խլամ գաղթականք երէկ մայրաքաղաքս եկան Վառնայէն և Անատոլու ղրկուեցան անդ բնակութիւն հաստատելու համար։

—Օսմանեան Պանքայի Սէլանիկի ճիւղին տնօրէն Պ. Ալֆրէտ Նուար երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Փարիզէն։

—Խասէքիի կանանց հիւանդանոցին կից անկելանոցին տնօրէն Ալի էֆէնտի ձմեռուան առթիւ զուլպայ, կօշիկ եւ այլն բաշխեց անկելանոցի պատսպարելոց։

—Գոնեայի կուսակալ Սուրուրի փաշա, որ այս միջոցիս քննական պտոյտ մը կը կատարէ, ի Սպարթա այլ եւ այլ բարենորոգումներ ի գործ դնելէ յետոյ, Պորտուր ուղեւորեր է։

—Եղեռնադատ ատեանն երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան և, իբր հատուցում, երկու հազար հինգ հարիւր ղրուշի վճարման դատապարտած է Հիւսէյին անուն մարդ մը, որ իւր ազգականն եղող աղջկան մը պատիւը բռնաբարած էր։

—Մախսուսէի վարչութեան գրասենեակն, որ այժմ կը գտնուի ի Ղալաթիա Վոյվոտա փողոց Լորանտօ խան, պիտի փոխադրուի Հարէնց էֆէնտիի խանն ի Ղալաթիա մաքսատան մօտ։

—Թ. Հէրալտ լրագիրն, որ ժամանակէ մը ի վեր չորս երեսի վրայ կը հրատարակուէր, յետ այսորիկ ըստ առաջնոյն ութ երեսի վրայ պիտի հրատարակուի նոր տառերով։ Թերթին խմբագրապետ Ահմէտ Միտհատ էֆէնտի վաղուընէ պիտի սկսի հրատարակել իւր յեւրոպա կատարած ուղեւորութեան նկարագրութիւնները։

Կ'իմանանք թէ Պ. Պ. Քրիսթիտիս և Ընկերութեան կողմէ 1890 տարւոյ համար պատրաստեալ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՕՐԱՑՈՅՑԸ, բաց ի զանազան տեղեկութիւններէ, կը պարունակէ նաեւ յատուկ մաս մը որ տեսակ մը [illegible] պիտի ըլլայ ուղեւորաց և օտարականաց համար։ Անոր միջոցաւ տրուելիք տեղեկութիւնք մինչեւ իսկ կրնան օգտակար ըլլալ մայրաքաղաքիս բնակչաց։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Պ. Գլատիւսի խումբին առաջին ներկայացման յաջողութիւնը չ'կրկնուեցաւ այն երեք ներկայացմանց միջոցին որք յաջորդեցին անոր։ Կիրակի, չորեքշաբթի և երէկ գիշեր կիսովին թափուր էր Նոր Թատրոնի սրահը, թէպէտ խաղերն ընտրեալ կատակերգութիւններ էին և դերասանք ու դերասանուհիք ըստ կարի գոհացուցիչ կերպիւ կը կատարէին իրենց դերերը։ Բերայի հասարակութեան կողմէ ցոյց տրուած այս անտարբերութիւնն անշուշտ պիտի անցնի տակաւ առ տակաւ, ինչպէս սովորաբար կը պատահի ամեն տարի, երբ համբաւաւոր օբէռէթներու ներկայացմունք դան փարատել տրամներու և կատակերգութեանց միօրինակութիւնն, և նոր երգիչք ու երգչուհիք աւելնան խմբին վրայ։

Վաղը գիշեր (շաբաթ) պիտի ներկայացուին.

DEUX MERLES BLANCS

Գօմէտի-վօտեվիլ 3 արարուածով

TROMBALCAZAR

Օբէրա-պուֆ մէկ արարուածով

*

Կիրակի օրը պիտի սկսին ցերեկեայ ներկայացմունք, զեղչեալ գներով։ Ներկայացուելիք խաղն է

GAVAUD MINARD ET Cie.

Կոնտինէի ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն, որ ներկայացուեցաւ արդէն երէկ գիշեր և մեծ ախորժ ազդեց ներկայից։

Ցերեկուան ներկայացումը պիտի վերջանայ La Rose de St Flour օբէրէթով։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 14 Նոյեմբեր

Երեսփոխանաց ժողովը, ջնջելով դիւանին կողմէ տրուած որոշումը, վերջնապէս վաւերացուց 360 ընտրութիւն միայն՝ եւ մնացեալ ընտրութեանց վաւերացումը վերապահեց։

Վիէննա, 14 Նոյեմբեր

Գերմանիոյ կայսրն եւ կայսրուհին, Իտալիոյէն գալով, այս առաւօտ Ինսպրուք հասան եւ մեծ շքով ընդունուեցան Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրէն։ Երկոքին վեհապետք զիրար ողջագուրեցին կայարանին մէջ։ Միջօրէին, մեկնեցան Ինսպրուքէն։

[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 3 Նոյեմբեր

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ դոց. [illegible]	Սերի	18 35
Փորսային դոցումէն վերջը	»	18 35
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	18 34
Կէս օրին	»	18 33

[illegible]

Երէկ երեկոյ	45 38
Այս առաւօտ	45 32
Կէս օր	45 32

[illegible]

Փոխառութիւն	A. Սերի	35 30
»	B. »	21
»	C. »	18 34

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ.	Լր.	4 20
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 29
Պանք տը [illegible]	»	»	7 14
Սոս. Շամէն տը Փէր	»	»	4 34
Թրամուէյ	»	»	475
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	77 12 1/2
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»		— —
Բաժնեթուղթ [illegible]			124

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Իմփէրիալ	»	90 5
Քրիմլի	»	51 10
Ռուսի թղթադրամ	»	8 67
» արծաթ	»	77 25
Մէճ. արծաթ (ամբողջ)	»	108
Վէգնոց	»	103 20
Հինգնոց	»	103 20
Մէթալիք	»	100
Թաաֆիյէ	»	7 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 14 Նոյեմբեր ժամ 4 վայր. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 35
» » 4 1/2 %	105 10
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ.	17 45
Օսմանեան երկաթուղի	79 25
» Լէժիի բաժնեթուղթ	515
Պանք Օթօման	543 75
Քրէտի Լիոնէ	692 50
Իտալական Ռանթ 5 %	94 10
Հէլլէնական 5 %	471 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	463 75
Եգիպտական միացեալ	460
Պանք տը Բարի	842 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	391 25
Սուէզի ջրանցք	2322 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2

Լոնտոն, 14 Նոյեմբեր ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 5/16
Օսմ. » Սերի Դ.	17 5/16
» » » » գոց	— —
» » » Ա.	35 1/2
» » » Բ.	21 3/8
» » » Գ.	17 1/4
Փոխառութիւն 1877	99 1/2
Պանք Օթօման	11 9/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիյէ)	91 1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	102 5/8
Տայրա Սանիէ	81 5/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօշիլտ)	104
Հէլլէնական 5 %	92 3/4
Մօնօբօլ »	78 1/8
Իտալական 1873	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 24

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 14 Նոյմ. ժ. 10 վ. —

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 45
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	17 45
Օսմանեան երկաթուղի	78 5
Եգիպտական միացեալ	460

Վիէննա, 14 Նոյմ. ժամ 10 վայր. երեկոյ

Օսմանեան երկաթուղի	40 30
» Լէժիի բաժնեթուղթ	117
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 60

Պերլին, 14 Նոյմ. ժամ 10 վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Ռուսլ. թղթադրամ	214 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	85 90

ԱՂԲԻՒՐ

ՄԻԱՄՍԵԱՅ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՆԴԷՍ

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ 1890

Կը հրատարակուի նոյն ուղղութեամբ և նոյն աշխատակիցների մասնակցութեամբ, գիրքն աւելի մեծացրած, աւելի չքեղ թղթի վրայ և նորագոյն տառերով։

ԱՌԱՋԻՆ ՊՐԷՄԻԱՆ Է ՄԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԳՐԱՎԻՒՐ

ՅԻՍՈՒՍ ԽԱՉԱԿԻՐ

Մէկ ու կէս [illegible],
[illegible] 1889 Բ. «Աղբիւրի» պրեմիան։

Մինչեւ դեկտեմբերի 1-ը բաժանորդ գրուողը կըստանայ պրեմիան աւելի շուտ քան Նօ. 1-ը, իսկ այնուհետեւ բաժանորդ գրուողը վճարը մեզ հասած օրից մինչեւ մի ամիս։ ՅԻՍՈՒՍ ԽԱՉԱԿԻՐ պրեմիան 3000 օրինակ արդէն ստացել է Թիֆլիզում։

Բ. ՊՐԷՄԻԱՆ՝ 1) Յովսէփ Գեղեցիկի վաճառումը, 2) Յիսուս Սինա լերան վրայ աղօթելիս, 3) Մովսէս մարգարէի տասը պատգամ ստանալը, վերին աստիճանի չքեղ պատկերները, 100 Ր. ԳՐՔԵՐ, 50 Ր. ԳՐԱՍԵՂԱՆԻ ԶԱՐԴ-ԻՐԵՂԷՆՆԵՐ վիճակ կը գցուին սեպտեմբեր ամսին բաժանորդների մէջ։

Գ. ՊՐԷՄԻԱՆ պատի-տախտակ օրացոյց կուղարկուի բաժանորդներին դեկտեմբերի Նօ. ի հետ։

Բացի դրանցից՝ տարւոյ ընթացքում կառաջարկուին հանելուկներ և րեբուսներ, որոնց ԱՌԱՋԻՆ վճռողները կըստանան մրցանակներ — գրքեր, պատկերներ, ալբոմներ, գրասենեակի զարդեր և այլն։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

1. Վէպեր, մանրավէպեր, զրոյցներ, առակներ, հէքիաթներ, ճանապարհորդութիւններ, կենսագրութիւններ։ 2. Բանաստեղծութիւններ։ 3. Գիտութիւն և արուեստ 4. Նոր լուրեր։ 5. Այլևայլք՝

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

6. Մանկական, Ֆրեօբէլեան չախմատի և այլ խաղեր։ Րեբուսներ, Թուաբանական խնդիրներ։ Անեկդոտներ, հանելուկներ, շուտասելուկներ։ 7. Երգեր՝ ձայնագրած (Նոտաներով)։

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

8. Կրթութեան և դաստիարակութեան վերաբերեալ յօդուածներ և տեղեկութիւններ։ 9. Առաջարկութիւններ, խորհուրդներ։ 10. Մատենախօսութիւն եւ նոր գրքեր։ 11. Խառն լուրեր։ 12. Պատասխաններ. Յայտարարութիւններ։

«ԱՂԲԻՒՐԻ» տարեկան բաժանորդագինը 3 ր. է և պրեմիայի ճանապարհածախս պէտք է ուղարկել 28 կ. փոստի մարկա։

ԱՊԱՌԻԿ ՈՉ ՈՔԻՑ ՉԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՈՒՄ

Հասցէն՝ արտասահմանից Tiflis (Caucase) Rédaction de la Revue «ACBUR».

Խմբագիր-Հրատարակիչ
ՏԻԳՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՊԷՕՅԻՒՔՏԷՐԷ

Պէօյիւքտէրէի Բարեգործական ընկերութեան Տնօրէն Խորհուրդս, իւր հիմնած աղջկանց վարժարանին նիւթական նպաստ մը հայթայթելու նպատակաւ, աշակերտուհեաց մէկ տարուան ընթացքին մէջ յառաջ բերած 60 կտոր զանազան ձեռագործներն վիճակահանութեան դնել որոշելով, վարժարանին խնամակալուհի Ազնուաշուք Տիկնայք Ն. Գ. Փանոսեան, Ե. Կ. Բաբազեան և Օր. Ն. Էգնայեան, մեր այս նպատակին յաջողապէս արդիւնաւորման համար նուիրեցին մեզ իրենց աջակցութիւնն և հանգանակութիւն մը ձեռնարկեցին այս ամառ ի Պէօյիւքտէրէ։

Տնօրէն Խորհուրդս, օրէ օր սպասելով ձեռք բերել պաշտօնական արտօնագիրն ու կատարել վիճակահանութիւնն, այժմէն կը փութայ հրատարակել [illegible] հանգանակութեան Ա. ցուցակն և հրապարակաւ մատուցանել իւր շնորհակալեաց հարկն այն ամէն ազնիւ ու բարեգութ հոգիներուն որք իրենց ազնիւ արծաթն ու ոսկին — իբրեւ իւղ անուշաբոյր մեր կրթական լապտերին — յօժարափոյթ մեզ նուիրեցին, և այսու գնահատելով ու քաջալերելով մեր բարի գործն, պսակեցին նաեւ ջանք ու աշխատանքն մեր պատ-

ուական խնամակալուհեաց՝ որք արժանի են մեր խորին երախտագիտութեան ։

Ի դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ
Բարեգործական Ընկերութեան

Ատենադպիր	Ատենապետ
Ս. Ա. ԽԱՆՃԵԱՆ	ԱՂԵՔ. Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Ա. ցուցակ

Վսեմ. Տիկնայք Աբրահամ բաշա 540 ղրուշ, Նեկտար Գազազեան 216, Ազն. Տիկնայք Աննա Էսաեան 216, Ն. Զունդ 216, Բ. Հալաճեան 216, Բարեպաշտուհի մը 200, Ք. Նշաստաճեան 120, Ն. Գ. Փանոսեան 108, Կ. Տէրունեան 108, Բարեպաշտուհի մը 108, Խ. Հաճեան 108, Օր. Թ. Թօգատլեան 108, Տիկնայք՝ Ց. Պէզազեան 108, Ց. Ֆնտգլեան 108, Ե. Շահպազ 108, Մ. Ալաճաճեան 100. Օր. Մ. Ց. Սարաֆեան 100, Տիկնայք Պ. Սվաճեան 100, Վ. Ս. Սիմոնոֆ 80, Ց. Ազնաւորեան 60, Ց. Յակոբեան 60, Գ. Ալալըմճեան 60, Վ. Մ. Հարենց 20, Տքթ. Գ. Շահպազ 60, Ա. Մ. Ճանըմեան 60, Գ. Խոըրեան 60, Հ. Ալաճաճեան 60, Մ. Ֆրէնկեան 60, Մ. Զպուքճեան 60, Օր. Ա. Զպուքճեան 54, Տիկնայք Ս. Բարունակեան 54, Իբէկեան 40, Օր. Գարակէօզեան 40, Տիկնայք Ե. Ա. Նէվրուզ 40, Ց. Մարկոսեան 40, Բարեպաշտ ոմնուհի 40, Օր. Ս. Հաճըեան 40, Տիկնայք Պ. Մ. Ինճէեան 40, Վ. Մարկոսեան 40, Ա. Հ. Պագիրկեանեան 40, Ա. Վ. Զպուքճեան 40, Այճըճեան 40, Ց. Կիւմիւշկէրտան 40, Ց. Նիքօթեան 40, Գ. Կարապետեան 40, Բարեպաշտուհի մը 40, Բ. Ց. Միրասէտեան 40, Օր. Թաշտապուրունեան 40, Տիկնայք Տէրունեան 27, Ց. Գալփաքճեան 24, Ա. Շահպազ 24, Մ. Բարունակեան 20, Ա. Աստուածատուրեան 20, Բ. Մնտիկեան 20, Կ. Կիւմիւշկէրտանեան 20, Գ. Հանէսեան 20, Մ. Մէրամէթճեան 20, Տօղրամաճեան 20, Տ. Էգնայեան 20, Կեսարուհի մը 5, Գ. Մէլիքեան 20, Վ. Ց. Տէրունեան 20, Ն. Հարենց 108, Վ. Էգնայեան 108, Ե. Կ. Փափազեան 108, Օր. Ժիւլիէդ Էգնայեան 108, Տիկնայք Գ. Օմէրլաճեան 40, Պօխճալըեան 40, Ե. Մելքիսեդեան 40, Ա. Եաղչիպէկեան 20, Մ. Ց. Նարկիլէճեան 20, Օր. Թ. Պէտէլեան 20, Երէցկին Ա. Ճիզմէճեան 20, Տիկնայք Մ. Այճըճեան 20, Զիլճեան 20, Հ. Քիրէճեան 10, Գարաեան 10, Գ. Միքայէլեան 20, Մ. Միքայէլեան 20, Օրիորդք Ց. Պօյաճեան 54, Տիկնայք Ա. Կիրտաղեան 40, Ս. Զրաճեան 40, Գ. Մինասեան 27, Տեարք Կ. Բէչլիվանեան 40, Ն. Սարգսեան (հացագործ) 40 ։

Համագումար 5 569 ղրուշ ։

(Շարունակելի)

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արեւելքի երեկուան թուոյն մէջ հրատարակած էք «Սկզբնաւորութիւն Հայ Թատրոնի» խորագրով յօդուած մը, Պ. Մաղաքեան ստորագրութեամբ, որ կը պարունակէ թատերական սկզբնաւորութիւնը, եկած դերասաններն ու դերասանուհիները, տնօրէնները, վարչութիւնները եւն. բայց չյիշեցներ դերասանապետներն որք զմեզ բեմին վրայ փայլեցուցած են. կարծես Պ. Մաղաքեան իրեն կը վերապահէ ամբողջովին այդ պատիւ. բայց մենք կը յիշենք և կը պատուենք նոցա յիշատակն և անուանքը ։

Արեւելեան Թատրոնի դերասանապետ եղաւ իտալացի ծերունի վարպետն Ասդի ։

Վարդովեան Էֆէնտիի խմբին դերասանապետ եղաւ իտալացին Նօչի ։

Դարձեալ Վարդովեան Էֆէնտիի գուսաներգական խմբին դերասանապետ եղաւ գաղղիացի Պ. Մէնատիէ ։

Դերասանապետութիւն ըրաւ պարոն Մաղաքեան, սակայն պարոնայց Էքշեանի, Ֆասուլեաճեանի և Մնակեանի աշխատութիւններն ևս պէտք չէ մոռնալ. սոքա ևս շատ դերասաններ և դերասանուհիներ մարզեցին, մանաւանդ ընտանեկան և ժողովրդական Թատրերգութեանց մէջ. մինչդեռ առաջինները ողբերգութեանց նման խոշոր ձեւերով, մեծ քայլերով, որոտալից ձայնով, մարմնոյ ահագին դիրքով, սոսկալի նայուածքով, մազեր ցցելով տեսարանը կը թնդացնէին, այս վերջինները վարժեցուցին ամեն ինչ կեանքի վերածել և բնականին բերել, մինչեւ իսկ (ըստ ոմանց կարծեաց հարկաւոր ճանչցուած) բնականին գեղեցիկը բեմէն արտաքսել ։

Պ. Մաղաքեանի յօդուածին սոյն պակաս մասը, կ'աղաչեմ, լրացնել հաճեցէք ։

89 Նոյմ. 2 ԴԵՐԱՍԱՆ ՄԸ

ԱՐԴԻ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ

Բ. (1)

Երբ ազգ մը կը Թեւակոխէ կենաց ասպարիզին մէջ, երբ կը ծծէ գոյութեան շունչը, գաղտնի զօրութիւն մը կը մղէ զայն յառաջ՝ յուզուելու և ըղձամուելու ի տես այն երեւութից՝ որք կը խոտորին կենաց սովորական ընթացքէն, որք կը զարտուղին իրաց դրական և հասարակ վիճակէն, որք կը խանգարեն բնութեան միօրինակութիւնն և որք, ի մի բան, դուրս կ'ելլեն ամենօրեայ կենցաղի աշխարհային սահմանէն։ Այս զարտուղութիւնք—է զի ի յայտ գան համբուն և համանուն արարածոց վըրայ, է զի բնական տարերց վրայ—կը ներգործեն ժողովրդեան անդամոց վրայ այնպիսի տպաւորութիւն, — տըպաւորութիւն որ այնքան առաւել զօրաւոր է որքան աւելի գտնուին իրենց նախնական և մտաւորական սահմանափակ և աննուկ վիճակին մէջ,—որ տեղի կուտայ գրգռելու հոգւոյ ներքին գործունէութիւնը, մտաց երեւակայութիւնն և զարթուցանելու ի նոսա զգացումներ՝ որք ցայնժամ մնացած էին ի քնոյ ։ Այդ զգացմանց արտայայտութիւնը կը գտնէ մարդոց իմացականութեան խոպան վիճակին մէջ փաւաւոր զանազանութիւն մը ընդ մէջ բանաւոր և անբան էակաց ։ Արդ երբ ընկերութիւն մը կը շարժի անսովոր կամ անբացատրելի իրողութեան մ'առաջ, պէտք է ի նկատ առնուլ թէ՝ այդ շարժումը, յուզումը հաւասարապէս միենոյն զօրութեամբ չ'ազդեր զայն կազմող անհատից վրայ, այլ ընդհակառակն կայ ի նա դաս մը ոք կ'զգայ խորագոյն, զոր բնութիւնն օժտած է մասնաւոր բանաստեղծական տաղանդով մը, այնպէս զի՝ նորա հոգին կը բորբոքի, կը հրդեհի և կը ցայտեն անտի հանգոյն ելեկտրական կայծիկներ այնպիսի շեշտեր՝ որք կը գտնեն ի շարժման ամբողջ ազգն, որք ցոլնոյ կուտան նորա ընդարմացեալ անդամոց ։ Այդ արտայայտութիւնք կը տարածուին ժողովրդեան ամէն դասուց մէջ երգերու ձեւով ։ Դոքա՝ որպէս մօգական գաւազանի մը ազդեցութեամբ՝ կը Թողուն ամբողջ ժողովուրդն իրենց զօրութեան և հրապուրանաց ներքեւ համակեալ, որ կ'իւրացնէ զայնս իբր անբաժան և անմահ ինչ ու որպէս ժառանգութիւն կը ձգէ յորդոց յորդի, սերունդէ ի սերունդ շարունակական փոխանցման մէջ։ Սակայն այդ երգերն՝ հետզհետէ կը փոփոխին ժողովրդեան լեզուին մէջ. կը պտըտաճին նորա բնական արտաքրութեան եղանակին և կը կորսնցնեն իրենց անողորկ մասերն ։ Երգերն որք ունին յաճախ իրենց նիւթ դիւցազանց քաջագործութիւնները, բնութեան զարմանալիքները, չեն յօրինուիր, որպէս կ'ըսէ ռուսաց երեւելի բանաստեղծը Կօկօլ, «ոչ գրչով թղթի վրայ, ոչ երկար կախմամբ մտածութեամբ. այլ մրրկի մը մէջ՝ մինչ հոգին կը հնչէ ի մռացման, մինչ բազուկք կ'ընդգրկեն մըթնոլորտը, մինչ ցնծութեան կատաղի կոհակք կը յափշտակեն զհոգին ։» Արդարեւ տաղերն ի նախնիս պիտի լինէին անզօր և հետեւաբար պիտի կորնչէին աննշան՝ եթէ լինէին արդիւնք երկար խորհրդածութեան։ Դոքա կ'ըստանան իրենց զօրութիւնն և տեւողութիւնն այն զգացման պահուն՝ որոյ ներշնչմամբ կազմուած և յաճախ երգուած են նուագարանաց օժանդակութեամբ ։ Այս տաղերը՝ բաց ի իրենց ներքին արժանիքէն՝ ունին նաեւ մեծ նշանակութիւն և կարեւորութիւն գրականութեան տեսակէտով՝ զի դոքա են որք կը կազմեն ազգի մը գեղատառից նախախայրիքը, դոքա են որ կը կրեն ազգային զուտ բանաստեղծութեան մը իսկական նշաններն ։

Արդ առաջին պտուղք կը պարունակեն, որպէս ի ծոց մոր, քերթութեան ապագայ կենաց բեղմնաւոր սերմերը ։

Բանաստեղծութեան առաջին աստիճաններն են սոքա՝ ույց վրայ պիտի հիմնուի ամբողջ գրականութիւն մը ։

Երգերն՝ այդ հին ժամանակներու մէջ՝ ամեն ինչ են ազգի մը համար. ամեն գրական արհեստ, ամեն պատմական եղելութիւն կը մարմնանան այդ տաղից մէջ. այնպէս զի դոքա կը կազմեն ազգին հին պատմութիւնն, յորս կ'աւանդուին անցելոյն յիշատակներն, կը պատկերին՝ որպէս Թափանցիկ ջըրոյ մէջ՝ իւրաքանչիւրի բնական կերպերն և յոյզերն, կը բերեն մեր առաջ ուրուագիծ նախնի կենաց ։ Ո՛րքան գնահատելի են ուրեմն այն երգերն իրենց մատուցած ծառայութեամբն. այլ առանձէ աւելի ունին գլխաւորագոյն կարեւորութիւն մ'ալ, այն է զի կը ներկայեն մեզ լեզուն իւր մերկութեան մէջ անբիծ եւ անխառն, լեզուն՝ ույր ձայնն, ինչպէս ըսած է Ուօլթըր Սքօթ, կը հնչէ մեր ականջաց քաղցրագոյն քան զամեն այլ ինչ. այդ սկզբնական լեզուն նախնական ձեւին վրայ է զի հիւսուած է ապագային բարբառն իւր ամէն բարեփոխութեամբ ։ Ո՞ւր ուրեմն կարելի է գտնել այդ գանձին վաղեմի հետքերն՝ եթէ ոչ նախնեաց երգերուն մէջ. Երգեր՝ որք ունին իւրաքանչիւրն տաանձին և մասնաւոր նկարագիր, ըստ տեղւոյն, ըստ պարագային. այսպէս սկսեալ հընդկոյն ազգերէն մինչեւ արդի եւրոպական ազգինք ունեցած են իրենց առաջին երգիչներն ։ Հելլէնք կը պարծին իրենց [illegible] կամ հագներգուններով որոց գլխաւորագոյնն էր անտարակոյս, ինչպէս կ'աւանդեն, Հոմեր, ույր երգոց հաւաքածոյք կազմած են յետոյ, ըստ բանասիրաց ոմանց, Իլիականն և Ոդիսականն ։ Հիւսիսային երկիրք՝ Անգղիայէ մինչեւ Ռուսաստան ունեցած են իրենց Սքալտները ։ Դոցա [illegible] կը բուրեն այն տխրոնակ շունչն՝ որ յատկանիշն է մշուշապատ արեւազուրկ երկրաց ։ Կօկօլի հետեւեալ խօսքերը լաւագոյն կը պատկերեն այդ կլիմայի ազդեցութիւնն. «Ի՞ր լսիք կը լինի և կը հնչէ անդադար քո ունկանց (բանաստեղծն ուղղելով խօսքն առ Ռուսիա,) այդ տխրահնչուն երգն, որ կը Թրթռայ ծովերու վրայ, ամեն երկայնութեամբ, ամեն լայնութեամբ ։ Ի՞նչ ունի երգն, ի՞նչ կայ ի նա, ի՞նչ է այն զոր կը հրաւիրէ, կը հեծեծէ և կը յափշտակէ սիրտն, որպիսի՞ ձայներ կ'ողջագուրեն ցաւագին իմն, կը գտնեն իւրեանց ուղին դէպ ի հոգին և որք կը սաւառնին իմ սրտին շուրջն ։»

Այդ մելամաղձիկ տրամադրութիւնը կը նշմարուի մինչեւ իսկ նոցա ամենօրեայ գրական արտադրութեանց վրայ որք կը հակամիտին դէպի յուսահատական և յոռետես փարդապետութիւն ։ Դ[illegible] և Պ[illegible] որք լցուցած են զԹաղղիա և զԻտալիա իրենց սիրավառ երգերով՝ կը ներկայեն բոլորովին տարբեր պատկեր մը ։ Դոցա բորբոքեալ երեւակայութիւնը չկրնար մասնակցիլ այն սեւամաղձիկ տխրութեան և զուրկ է ունենալէ այն ծանօթութիւնը մարդկային սրտին, որ, ինչպէս կ'ըսէ ճշգօրէն Տիկ. դը Սթաէլ, կը պատկանի առաւել իմաստասիրաց քան քերթողաց ։ Հարաւայնոց լեզուն լաւագոյն կը նկարէ կատաղութիւնը, զի վրիժու անձը կ'ոգեւորէ երեւակայութիւնն և կը շնորհէ նորա ցաւին գունագեղ արտայայտութիւններ ։ Նոցա զգացմանց սաստկութեան ներքեւ հոգին կը յափշտակի. երբեմն մեղմ և ներդաշնակ յանգեր կը շարժեն զգայուն և փափուկ թելեր՝ որք կուտան երկայնաձիգ արձագանգներ ։ Այսպէս ուրեմն մէն մի ազգ պարտի պահել անվթար իր նախահարց լեզուն և ոգւոյն այդ հին յիշատակարաններն ։

Մ. Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ՁԵՌՆՈՑԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

(ՄԱՆՐԱՎԷՊ)

Իմ վաղեմի ընկերս, իմ բարի Աղեքսանդրս, քեզ զարմանալի և ապշեցուցիչ լուր մ'ունիմ տալիք. կրնայի այսպիսի խօսքերով ամբողջ էջ մը լեցնել, բայց ըղձքեզ ընդ երկար նեղելու անգթութիւնը չկրցայ ունենալ։—Շիշ մը անուշահոտ իւղ ի ձեռին աթոռիդ վրայ հաստատուն կերպով նստա՞ծ ես․—Այո․—շատ լաւ, գիտցի՛ր ուրեմն որ կ'ամուսնանամ․—Քեզ տեսնեմ, բա՛րեկամ, հանդարտէ՛. լաւ գիտեմ Թէ հարուածը խիստ եկաւ քեզ։ Ե՛ս վայրենիս, խստասիրտ երիտասարդս, ամուրեաց պարագլուխս ամուսնանա՛մ. Ասի քեզ անհաւատալի կ'երեւայ և գլուխդ կը ճաթեցնես գուշակելու համար թէ ի՞նչպէս այսպէս շուտ միտքս փոխեցի և երդմանս դրժեցի ։ Մի՛ փնտռեր, սիրե՛լիս, չպիտի կարենաս գուշակել։ Ձեռնոց մ'է, այո՛, պարզ ձեռնոց մը ատոր պատճառը ։ Անշուշտ ասկէ բան մը չես հասկնար. նախ պատմութիւնս լսէ՛, ապա ինձի ըսէ՛ թէ պատմուելու արժանի է՞ թէ ոչ ։

Տիրուս հօրեղբայրս և գիս այս ազնիւ անձին՝ այսինքն այս միակ ազգականիս հետ միացնող սէրն և նմանապէս գիս ամուսնութեան ստիպելու համար անոր ինձի ուղղած տաղտկալի խօսքերն անշուշտ կը յիշես ։ Արդ ուրեմն երեք ամիս առաջ սոյն հօրեղբօրմէս խիստ նամակ մը կ'ընդունիմ՝ որով ամուսնութեան լծոյն դէմ ունեցած հակակրութիւնս պարսաւելէ ետքը, յետագայ հինգշաբթի մեծ երեկոյթի մը ներկայ գտնուելուս վերջնական հրամանը կուտար ։ Այս երեկոյթիս առթիւ բնականաբար մանկամարդ, գեղեցիկ, շնորհալի, հարուստ, մէկ խօսքով ազնիւ մարգարիտ մը ինձի պիտի ներկայացուէր ։ Հօրեղբօրս յանդիմանական Թուղթը ա՛լ գիս բնաւ չտեսնելու երդմամբ կը վերջանար՝ եթէ այս անգամ ալ իր հրաւիրէն խոյս տալու ճարպիկութիւնը ունենալ փորձէի ։

Սիրելի հօրեղբայրս, չվշտացնելու մտօք և ազատութիւնս ամբողջովին ինձ վերապահելու աներկբայ որոշմամբ՝ ակամայ իրեն խոստացայ նոյն երեկոյթին երթալ և այն անհիման աղջկան գեղեցկութեամբը զմայլելը հիմակ ինձ պիտի ըսես թէ «Բայց [illegible]», ո՛չ, սիրելիս, այդպէս չէ՛. հօրեղբօրս միջոցաւ ինձ ներկայացուելիք աղջիկն՝ ես առաջուց տեսայ և այն հրեշտակը զոր կնութեան կ'առնում՝ ունի իբրեւ օժիտ իւր պզտիկ սիրտն որ գիս կը սիրէ և երկու մեծ աչքեր. ի՛նչ օժիտ ։

Բայց շտապաբերենք։ Ուրեմն որոշեալ օրը Մօլլրօյին սպասաւորին նման բոլորովին սեւեր հագայ՝ հազար անգամէն ոչ նուազ տրտնջալով հարսնացու օրիորդաց դէմ՝ որոնք ամուրիներուն սովորութիւնները և հանդերձարանները յեղափոխել կուտան ։ Մեկնելու միջոցիս ձեռնոց դընելու մոռցած ըլլալս նշմարեցի. կը յիշես, այնպէս չէ՞, այն սաստիկ ատելութիւնը զոր տածէի իբրեւ վայրենի կը կրէի միշտ ձեռնոցներու դէմ. «Կը [illegible]», կըսեմ, որովհետեւ հիմակ կը սիրեմ զանոնք, կը պաշտեմ և մինչեւ անգամ քնանալու ժամանակ գործածել կ'ուզեմ, առանց անոնց իմ պաշտելի նշանածս չպիտի կարենայի գտնել. — Դեռ բան մը չհասկցա՞ր, քիչ մը համբերութիւն, սիրելիս ։

Ժամը ութին պատրաստ էի երբ կառքս գիս տանելու եկաւ։ Ճամբան ձեռնոցներէն մին ձեռքս կ'անցնեմ և այս կարեւոր աշխատութիւնը գիս այնչափ կը զբաղէ որ մինչ միւսը հագնելու կը պատրաստուիմ՝ կառքը սահմանեալ տեղը կը հասնի. Արդէն ուշ մնացեր էի. սանդուղներէն վեր ելած պահուս այս անիծեալ ձեռնոցը հագնելու կ'աճապարեմ այնպիսի սրտնեղութեամբ և այնպիսի կատաղութեամբ՝ որ ըԹամատին երկայնութեամբը կը պայթի ։ Ասկէ կրնաս ենթադրել տագնապս, զայրոյթս եւ գուշակել անձիս դէմ ուղղած քաղցր ածականներն ։ Հիմա՛ կառքս այն ինչ մեկնած էր և տունը արուարձանի մը մէջ գտնուելով՝ ձեռնոց վաճառող մը գտնելու համար ընդ երկար վազել հարկ էր։ Ետ դառնալ տրամադրեցի եւ արդէն զայս կատարելու վրայ էի, երբ դիմացս՝ սանդխոյ վայրադաւթին վրայ գտնուող սենեկի մը կիսաբաց դռներէն երկու տիկին նշմարեցի՝ որոնք կանթեղի մը աղօտ լուսոյ ներքեւ կը խօսակցէին ։ Վրաս ուրախութեան նշոյլ մ'եկաւ. կարելի չէ՞ր արդեօք ձեռնոցս անոնց կարել տալ. սիրտ առած՝ ծալփեղոյր ի ձեռին ամենայն համարձակութեամբ դուռը զարկի ։

Մտէ՛ք. գոչեց գողտրիկ ձայն մը ։

Կոշտ ու շուարած կերպով դուռը կը մղեմ եւ տարիքը առած տիկնոջ մը ու մանկահասակ սիրուն օրիորդի մ'առջեւ կը գտնուիմ, որոնք երեկոյթի հագուստներով զգեստաւորած՝ զինքնակոչս ապշած կ'երպարանքով մը կ'սկսին զննել, լըպրծուն եւ հապճեպ առոգանութեամբ իմ ծիծաղաշարժ ողբասականս իրենց կը բացատրեմ ։ Ծերունի տիկինը ժպտելով իւր երիտասարդ ընկերուհւոյն կ'ակնարկէ եւ դեռ խօսքս չաւարտած՝ այս վերջինը դէպի սեղան երԹալով առեց ի ձեռին կը վերադառնայ ։

«[illegible]», ըսաւ ինձ յստակ ձայնով մը. ձեռնոցը հանել կը փորձէի. այլ ի զուր, որովհետեւ այնչափ նեղ էր որ պատառուածքը երԹալով կ'աւելնար ։

[illegible]

Լինո՛, ի՛նչ գեղեցիկ անուն, այս անունն արդէն լաւ ըլլալս անորոշակի կը յիշէի, մինչեւ անգամ ինծի ընտանի պէտք էր որ ըլլար ։ Կանթեղին մօտեցայ ։ Զինազ երիտասարդուհին ձեռքս բռնած մեղմիւ սկսաւ կարել։ Այն պահուն միայն իր երեսը նայելու համարձակութիւնն ունեցայ. ի՛նչ անակնկալ և սքանչելի տեսարան. երկու հատ մեղմիկ կապոյտ աչքեր՝ սեւաԹոյր մազերու խիտ առ խիտ ոլորքներով շրջապատեալ՝ սպիտակախառն վարդակարմիր հրեշտակային դէմք մը կը պարզէին աչացս առջեւ ։ Այս հրաշալի տեսիլքէն կը սքանչանայի, մինչ երկու փոքրիկ փափլիկ ձեռքեր իմ ձեռքս շօշափելով՝ համբոյրի նման անոյշ և գգուողական ազդեցութիւն մը կը ներշնչէին վրաս ։ Ո՛հ, ի՛նչ հեշտալի վայրկեան էր այն և ո՛րչափ կը ցաւէի երկու ձեռնոցներուս ամէն մասերուն ալ պատռած պայթած չըլլալուն ։

«[illegible]», ըսաւ ինձ կարմրելով ։

Ներումն շնորհելու աղաչանքս և շընորհակալութիւններս իրարու խառնելով մեկնիլ կը պատրաստուիմ՝ ջանալով անգամ մը եւս տեսնել չքնաղագեղ դերձակուհւոյս յուզիչ աչքերն ։ Այն պահուն ուր ցաւ ի սիրտ դէպի դուռը կը դիմէի, դիպուածով աչքերս պատկերի մը կը հանդիպին որուն երեւոյթը ուշադրութիւնս կը գրաւէ. կը մօտենամ և ո՛րչափ մեծ կը լինի հիացումս ճանչնալով իմ իսկ հայրս ։ Բացագանչական հառաչ ելաւ հագագէս. այս իմ բացագանչութեանս՝ ծերունի տիկնոջ զարմացման ձայնը կը յաջորդէ. «Ի՞նչ, [illegible]». — «[illegible]».—անունը յայտնեցի ։ Անակնկալութեան ձայն մ'արձակեցի ։ Մտածէ անգամ մը, տասնըհինգ տարիներէ վերջը՝ վաճառականութիւն ըրած ատեն հօրս հին ընկերակցին այրի կինը կը գտնէի. այն պաշտելի երիտասարդուհին իր աղջիկն էր, մօրս սանը և տղայութեան տիոցս փոքրիկ բարեկամը. Ի՞նչպէս չի կրցայ զինքը ճանչնալ ի սկզբան. միԹէ աշխարհքիս վրայ նորա աչացը նըմանը կա՞յ ։

Հարկ չկայ աւելցնելու Թէ հրաւէրս բոլորովին մոռցայ։ Վերը ջութակաց ներդաշնակաւոր նուագը և պարուց աղմուկը կը լսէի. բայց կորսուին երթան պարահանդէսք, հօրեղբայրք և ժառանգորդուհիք։ Մեծ ուրախութեամբ ձեռնոցներս հանեցի և երկու բարեկամներուս քով սքանչելի երեկոյթ մը անցուցի՝ մեր մանկութեան բոլոր յիշատակները մի առ մի զարթուցանելով ։

Նոյն իսկ այն իրիկունը երդումն ըրի լինայէն ուրիշ ո՛և է մէկու մը հետ չամուսնանալ։ Ամէն օր այս հիւրընկալ սենեկիկը կ'երԹամ և երկու օր վերջը հօն ամուսինս խնդրելու պիտի երԹամ ։

Զիս անիծանելով արտաքսելու պատրաստուող սիրելի հօրեղբայրս՝ մեր ամուսնութեան լուրը ուրախացաւ այնչափ որչափ որ ապշեցաւ ։ Արդէն այժմէն զհարսը կը պաշտէ և խնդութեան գինէր սխալաբար ուրիշ յարկ մ'երԹալով իր կենաց ընկերը գտնող զեղբօրորդին ա՛լ չատեր ։

Փեսայական ընծայներս պարունակող աւանդական կողովը երեկ նուիրեցի Լինայի։ Կողովին բովանդակ ճոխութեանց մէջէն գիտե՞ս ո՞ր բանը իմ սիրելւոյս ամենէն աւելի հաճոյական երեւցաւ։ Կարմրադոյն Թաւշեայ արկղիկ մը՝ որուն մէջ պատառուտած, կարկատուն և գոյնը նետած ձեռնոցը դրած էի. Զայն բացած ատեն՝ անձկալւոյս գեղեցկատեսիլ ակնոցքը արտասուօք լեցուեցան և մինչ ես զանոնք կը սրբէի, հեզիկ ձայնով մը կ'ըսէր ինձ. «[illegible]» ։

ՔԱՐԼՕՍ ՎԷՐԹԷ
Թարգմ. Ե. Գ.

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՎԻԼԱՍԻՒ ԵՂԲԱՐՔ ԿՐՏՍԵՐՔ
421, Մեծ փողոց Բերայի, 421
Տէրվիշ փողոցին դիմաց
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍ
ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԱՄԵՆ ՆՈՐԵԼՈՒԿՆԵՐՈՒ

Պ. Պ. Վիլասի եղբարք կրտսերք կը փութան ծանուցանել իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և ընդհանուր հասարակութեան թէ յառաջիկայ հինգշաբթի 9/21 Նոյեմբեր և յաջորդ օրերն իրենց վաճառատանց մէջ Մեծ վաճառահանդէս մը պիտի սկսի Բարիզէն և Լոնտոնէն վերջերս առնուած ապրանաց, ինչպէս Մետաքսեղէնք. Մուշտակք, Թաւիշք, Պարզ և ֆանթէզի բրդեղէնք, կերպասներ, Կէսպատրաստ և պատրաստ զգեստներ, Գլխարկներ, Գորգեր, Հովանոցներ, Թաշկինակներ, Փողպատներ և այլն, և այլն ։

Աժան գին, որուն դէմ ոչ ոք կրնայ մրցիլ ։

Ծան. Ամեն տեսակ պատրաստ հանդերձներու յանձնարարութեանց համար մասնաւոր արհեստանոց կայ առաջին յարկը ։ 902 1—15

Ց. ՎԱՐԴՈՎ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ
(ԽՈՒԻՒԲ ՀՈԳԻՈՑ)

Վարդով էֆէնտիի սոյն գործն՝ որ իւր տեսակին մէջ առաջին է, կը պարունակէ տիվան, կազէլ, քօշմա, սէմայի, քալէնտէր, և այլն, եղանակները վրայ կարգ մը բանաստեղծական հայերէն երգեր, աւելինաք Փասըլը իւր ամբողջութեամբը, Տէտէ էֆէնտիի, Նիկողոս աղայի և Հաճի Արիֆ պէյի ամենէն ընտիր եղանակներուն վրայ երաժշտական այլ եւ այլ երգեր աշխարհիկ լեզուաւ ։

Ջերմապէս կը յանձնարարուի ամեն կարգի ազգային սոյն համակրանաց և ընծերցման արժանի երգարանն որ կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով

145 Ի գին 2 դրշ.

ԱԶԴ

ՏՈՔԹ. ԳԱԲՐԻԷԼ ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Որ Ամերիկայէն նոր վերադարձած է մայրաքաղաքս, շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 6 էն 10 կը գտնուի Ալէքեան դեղարանն, ի Պոլիս մեծ մաքսի դէմ։ Տօքթորը կը խնամէ մասնաւորաբար ախրօտիկեան ախտերը ։ Միւս օրերը կը գտնուի մի և նոյն ժամերուն իւր տունն ի Բերա Թէփէ-Պաշը Թիւ ։ 8861 12—27

ՏՈՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ
Հիւանդութեանց

ՎԿԱՅԵԱԼ Փարիզի, Լոնտոնի և Վիեննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ. ՓՈՐՁԱՌՈՒ Եւրոպիոյ երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա —կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Պօն Մարշէի մօտ Նըլավանի փողոց Թիւ 9, իւր բնակարանը ։

Պոլիս.—ժամ 9½ էն Պահչէ Գաբու, Ալիքեան դեղարանն ։

Երկուշաբթի, Բերա և հինգշաբթի Պոլիս՝ աղքատաց ձրի ։ 824

ՏՕՔԹԷՕՌ Տ. ԳԱՊԱԵԱՆ

Մանկաբարձ եւ մասնագէտ բժիշկ կանանց տղայոց եւ ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ամեն տեսակ հիւանդութեանց, որ ի Փարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարմաք Գաբու 5 Թիւ տունը, ամեն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ հիւանդ կ'ընդունի, ուր չորեքշաբթի օրեր ձրիապէս կը դարմանէ. նաեւ ըստ առաջնոյն առաւօտները Գատը գիւղ իւր բնակարանը կը գտնուի ։ 834 10—25

ԱԶԴ

Ֆլամինեան շոգենաւը, նաւապետ Շէբհըրտ, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով ։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գօ ծախիլ Բէյ-[illegible] Ընկ.

ԵՆՆԻ ԵԷՄԷՔ ՔԻԹԱՊԸ. Երեւելի խոհարարաց ընդունած նոր դրութեանց համեմատ կերակրոց և խմորեղինաց պատրաստութեան եղանակ ։ Տէր և հրատարակիչ Տիրան Գրիգորեան. կը վաճառի ամեն գրավաճառաց քով, ի գին 3½ դահեկ. ։ 901 1—3

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ՄԵԾ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
1853
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Թիւ 27 Ֆինճանճըլար Սթանպօլ	Թիւ 472 Մեծ փողոց Բերայ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ
Կ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ Ա ԳԵՂԵՑԻԿ Զ ՓԱՅԼՈՒՆ Մ
ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ
ՏՈՒՄԱՐՔ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ Ի ՀՐԱՄԱՆԻ
Տպագրութիւն

Այցետոմս, Հաշուեցոյց, Շրջաբերական, Հրաւիրագիր, Նամակագլուխ եւն. եւն. եւն.

☞ Յանձնարարութիւնք խնամով և փութով կը կատարուին ։

ՏՐ. ՔՆՈՐՍԻ
Հակատենդային դեղ, շինուած [illegible] ծեռն

Մայոգըր Լուսիուս Պրունինկի, ի Հէօխըստ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղի պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով ։

Տր. Քնորսի Անթիբէրինն, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ'առնուի՝ ջրի կամ ուրիշ ո և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամենէն ազդեցիկ ու ամենէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, ջղային ցաւի, յօդացաւի, ժանտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Ջերմապէս կը յանձնարարուի Բժշկական համալսարանէն

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղագործի և դեղավաճառի քով ։

Տր. Քնորսի Անթիբէրինի վրայ փընտռել Առիւծի պատկերը ։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Քնորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով ։

Զգուշանալ կեղծերէն ։ 515

ՄՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ
LIEBIG
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՖՐԷՅ-ԲԷՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարձատրութեանց ։ Մեծ զիջութիւն և խնայողութիւն Վայրկենական պատրաստութեան արգանակի, և ապուրի, համեմի, բանջարեղինաց համը բարեխառնելու գերընտիր միջոց։

Հիւանդաց և տկարներոց համար կազդուրիչ դեղ ։

Պահանջել ... կապոյտ մելանով ստորագրութիւնը J. Liebig 236

Մեծաքանակ կը ծախուի գործակատարաց քով, ՆԷՆՆԻ ՔՕԼԼԷ և ընկ. Կ. Պոլիս, Թիճարէթ խան, Թիւ 4. Կր ծախուի նաեւ ուտելեաց վաճառականներու, դեղավաճառաց, նպարավաճառներու քով և այլն ։

Արտօնատէր Ս. ՅԱՄԱՑԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Օ ԲԱՆԹԷՕՆ AU PANTHEON
ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա-Սէրայի մեծ դրան դէմ Թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան Թէ Բարիզէն ստացած են իրենց եղանակին նորելուկներու մթերքն, որ է կանանց զգեստներու համար մետաքսեայ և բրդեայ շատ գեղեցիկ կտաւներ, մետաքսեայ [illegible] և [illegible]՝ [illegible]ներու համար, մեկնողներու համար նոր գծագրութեամբ [illegible] կերպասներ և հազար ուրիշ նոր և ճաշակաւոր վայելուչ առարկաներ ։

Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունն, որ ի վաղուց անտի ծանօթ է, կը վայելէ վստահութիւնն հասարակութեան, որ կրցած է գնահատել անոնց ապրանաց ընտիր տեսակն և միշտ անսոդիւտ յատկութիւնը ։ Գալֆօրուլօ եղբարք փափաքելով յայտնելու իրական աժանութիւն մը միացնել վերոյիշեալ առաւելութեանց վրայ, իրենց ամէն ապրանաց համար հաստատած են բոլորովին նպաստաւոր և շատ զեղչեալ գներ ։ 875 7—20

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ II Կլօթէնհօ 22	Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ	ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ II Կլօթէնհօ 22

94, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Վօյվօտայի դիմաց, 94

Այժմ [illegible] կարելի է հագուստ գնել Օ Գրուասանէն.

Արանց և մանկանց համար ունեցած հագուստներուն ահագին մթերքը ձեռքէ հանելու համար, Օ Գրուասան վաճառատունը որոշած է վերստին զեղչել իր գներն, և այս զեղչութեանց ծայրայեղութիւնն է.

	Ֆրանք
Ըլստէնկոդ զոմփիւմ գծաւոր կամ Փասոնէ, ամբողջ բուրդ,	50
Շըվիոդէ բաճըրսիւ, մէջը մետաքս, ամբողջ բուրդ, վայելուչ ձեւ	28
Ամբողջ ձեռք հագուստ, շըվիոդէ կամ գազմիրէ բրդեայ վերարկու	25
Պոնժուռ գոմփիւմ գծաւոր, գունաւոր կամ Փասոնէ	45
Պոնժուռ գոմփիւմ գազմիր, լաւ կարուածք և կտրուածք	30
Ահագին մթերք բանդալոններու, սկսեալ 8 Ֆրանքէն	
Տղայոց համար զգեստ, սկսեալ 7 Ֆրանքէն	(24)

(1) Տես Թիւ 1719

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

„ՖԻՆԻՔՍ„

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր գրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիսի 1888	» 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » »	» 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լաւըջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Եօւլկիատիս խան. 36

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատէարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէ։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍՔԼՐԻ

Նէրլի իմալի գազմա իւչ պին ատէտ պէհէրլի օն իւչ զուրուշ.

Թամէր չիրիչ պին քիլօ պէհէրի իւչ զուրուշ օն փարա.

Ջամ եաղը եէտի նիւզ ալթմըշ տօգուզ քիլօ պէհէրի իքի զուրուշ օն տէօրթ փարա.

Թիզապ պին իւչ եիւզ եէթմիշ սէքիզ քիլօ պէհէրի իքի զուրուշ եիրմի տէօրթ փարա.

Թուզ րուհը պին տէօրթ եիւզ եիրմի սէքիզ քիլօ պէհէրի քըրք տէօրթ փարա.

Պէզիր եաղը պին քիլօ պէհէրի պէշ պուչուք զուրուշ.

Մօր պազամ իքի եիւզ սէքսէն եէտի քիլօ պէհէրի քըրք պիր փարա.

Ալ պազամ իքի պին իւչ եիւզ եէտի քիլօ պէհէրի ալթը պուչուք զուրուշ.

Շապ իքի պին ալթը եիւզ քըրք սէքիզ քիլօ պէհէրի ալթմըշ փարա.

Արապ սապօնը պին քիլօ պէհէրի ալթը զուրուշ.

Փուրչուն Թուզը պին քիլօ պէհէրի ալթը պուչուք զուրուշ.

Գալայ եիւզ քիլօ պէհէրի օն սէքիզ զուրուշ.

Նըշֆը սիյահ վէ Նըշֆը պէյազ եէրլի իմալի վաքէթա իւչ պին պէշ եիւզ քիլօ, պէհէրի օն տէօրթ զուրուշ օթուզ փարա.

Նիզամիյէ սարրաճխանէ անպարը իլէ Պէյքօզ տապաղխանէսի իչուն միւպայեա օլունաճագ պալասէ մաւրագգամ էշեա Թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլսալ Թըշրինի սանինին ալթընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի պիլ իճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկկինտէն իթասընա վէ եէտինճի կիւնի եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ բաղիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 Թըշրինի էվվէլ 1889 — 885
Նօ. 42 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍՔԼՐԻ

Շամը չէրիֆտէ պուլունան ասաքիրի շահանէ իչուն պիր սէնէլիք օլարագ մաճալինճէ միւնագասայա գօնուլան փիրինճ վէ ֆասուլեանըն պուրաճա իթասընա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 Թըշրինի էվվէլ 1889 — 886
Նօ. 43 — 3—3

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց սոյն դեղն՝ որ անխասն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ազդեցիկ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է Նորա անհամար արդեանց ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիգական խանգարութիւնքն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող Թունաւոր անկուսելի նիւթոց միջոցաւ, որք Թոքերէն ներծծելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան Թունաւորումն, որոց այս անուններն տըր-

ուած է. ջերմն և սարսուռ, Թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և Թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ, քուրեալ ծաղկոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և տիղմերու ծակտիկներէն ելած Թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը չնչէ այդ Թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և զուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտուտ ստոյգ, մայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Միհրանեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա [illegible] 168

ՂՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ ՖԷՊՈՒՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ Թէ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տասն և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի Թիւ 301 Տըմիվիլի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆէպիւս անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փոխամ յառաջ կը տանին։

Լուսանկարչական արուեստին մէջ մեր երկար փորձառութիւնը, հաւ ակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., Թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յաճախէք մեզ շնորհել ձեր յաճախորդութիւնը

Ընդունեցէք հայլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
ԱԼԵՔՍ ԳԱՎՃԵԱՆ

23—75
654

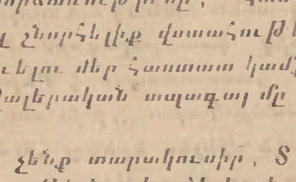

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև կանոնաւոր երթևեկ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնկրէլ որ Նոյ. 13ին Մարսիլիայէն և Նոյ. 20ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլ որ պիտի մեկնի Նոյ. 25ին։

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՔՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
371 — Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլ և Միջերկրական ծովու բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Ափինքօ	3000
Ճէբոս	4000	Օսօթիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Իփթս	3250	Լօթիւս	800
Մալթալս	3250	Սլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Սեսոստրիս շոգենաւը, նաւապ. Պրատուն, Նոյեմբեր 4/16 Լիվըրփուլէն ասու կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
276 — 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրփուլ

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆԻՒԹԵՐ Օ ՕԾԱՆԵԼԻՔ ԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գտյացութիւնները շատ խիտ են, և անբաղդատելի են իբր բուրմանց տոկունութիւն և տեւականութիւն։ Ահաւասիկ անոնցմէ մէկ քանիին անունները.

ԹԻՆԿԼ ՎՈՒՏ (Թէնկլի փայտ)	ՄԱԹԻՈԼԻԱ
ՎԱՅՏ ՎԻՕԼԷԹ (Ման. չակ անուշաբոյ)	ՃՕՔԻ ՔԼԱԲ
ԼԻԼԻ ՕՎ ՏՀԸ ՎԱԼԷՅ (Շուշան հովտաց)	ԷՍ. ԲՈՒՔԷ
ՀՈՒԱՅԹ ՐՕԶ (Ճերմակ վարդ)	ՄԱՐԿԱՐԻՏԱ
ԳՐԷՊ ԷՅԿԼ ՊԼՕՍՍԱՄ	ԻԼԱՆ ԻԼԱՆ
ՀՈՒԱՅԹ ՀԷԼԻՕԹՐՕՊ	ՕՐՕՐՕՆԱՔՍ
ՄԹԱՖԱՆՕԹԻՍ	

Այս և այսպէս ուրիշ հոտաւէտ նիւթեր մեծ հռչակ հանած են Եւրոպայի արքունեաց, ազնուականութեան և բարձր դասուն մէջ, իրենց հոտին փափկութեան և տեւականութեան համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳՈԼՕՆԻԱ ՋՈՒՐ։ Ուրիշ ջրէ և է գործարաններէ եւածէն գերազանց։ Մէկ փորձ միայն կը բաւէ։

ՕՐԱԼԻՆ ՓՈՇԻ ԴԷՄՔԻ ՀԱՄԱՐ։ Այս փոշին յաջողած է մինչև հիմա բոլոր գործածուածներուն աղէկ և ընդունուած է ազնուականութենէն և բարձր դասէն։ Գիմաց գոյնին փափկութիւն կուտայ, առանց հետք Թողլու, մորթը կը պահպանէ արեւէն, հովէն, և փշտներէ կ'որզիլ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար, պէտք է դիմել միայն Կ. Պոլսոյ միակ գործակալին ԷՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

234 — Անգլիական ընդհանուր Մթերանոց
Թիւ 95 և 97, Նիւքալք Գալըրըմ, Թրամուէյից կայարանին մօտ, Վոյվոտայի պահականոցին կից։

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ԴԱՐԵՋՈՒՐ

Ցրիւէնլաուն ոսի Բէլ Այր Կ. Պոլսոյ կը փնտրին և բոլոր երկրաց ամենէն աքանաւոր յարմոր բժշկելիքն է։ Այս գարեջուր չպարունակեր ոչ մէկ վտանգաւոր նիւթ և ամենէն հռչակաւոր բժիշկներէն կը նկատուի գերազանց աշխարհիս մէն գարեջուրներէն։

Զարմանալի և երկարատև գործածութիւն ըր ... անոնց, ախորժակը բանայ և շատ նպաստաւոր ազդեցութիւն կ'ունենայ տկարացած կազմուածքներուն վրայ։ Այս գարեջուր կը յանձնարարուի նշանաւոր բժիշկներէ։

Դիմել ի կեդրոնատեղին և Գործակալին
ԷՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
Ասմալիանայի քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 եւ 97, Ղալաթիա։ 76

ՄՕՐՈՒԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս աւբրուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ու և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս Նոր Ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մօրուքն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ Թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է Թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն աւշաղիր գլխոյն ի զերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, Թեփը կ'անհետացնէ և նոր սեր կուտայ մազերին մարմին։ Աշխատութեամբ կատարեալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ Թրջած բալլիշկով մը Թեթև կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը Թրջին։ Առջի գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը չորնայ։ Բոլոր մազերը մէկ շաբաթ, ամենը մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամ մը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի Թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարին երկու պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթը անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործածութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէմքն և ձեռները լուալու է ապ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը աքռօվ, ապա գլխուն խսելու է այդ ներկին մէջ Թրջեալ Թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵԴՐՈՆԵԱՆ ՋԴՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտ. ; Ասմալիանայի քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 77

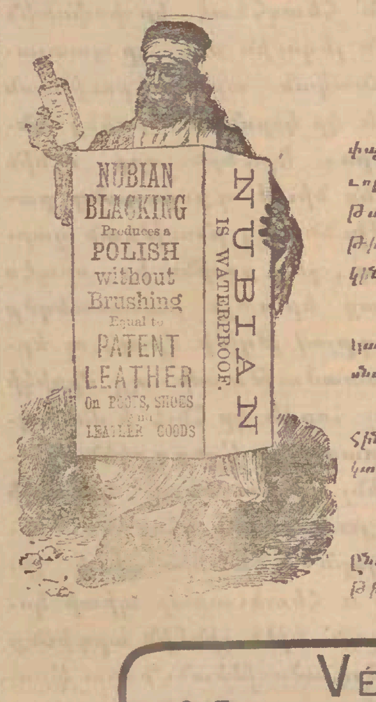

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նման ... փայլ թափ տալով կը մնայ, ամբողջ շաբաթ մը կը տևէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիղմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը մաքրուին Թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի սրանց և կանանց ամեն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն՝ նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշէպատութեանները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկայն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Այս փայլուն հեղուկէն քսել, կամ սպունգով մը կամ վրձինով։ Թրջուած մակերևոյթն իսկոյն կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, Ասմալիանայի քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

VÉRITABLE SOLUTION
D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.)

DOSE: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 — MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՀԱՐԼԷՆԵԱՆ ՕԾԱՆԵԼԻՔ

ԴԵՂ ԱՃԵՑՈՒՆՈՂ ՄԱԶԵՐՈՒ ԴՈՅՆԸ, ՄԻՒՏ ՕԾԱՆԵԼԻՔ, ՄԻՒՏ ԹԱՐՄ։

Անգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին Թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն պէս, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, Թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մասնուլ Թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր Մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նոր փէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Սըվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի Ժ. և Ն. Փանչիբ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 435 Մեծ փողոց Բերա, Էտմոն Գարուանա, Ղալաթիա, Նիւքալք Գալըրըմ 95 և 97. Քիւչիւքեան եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Եէնի ճամի և 163 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիտեան քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 81

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ԳԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս հրջազգեստներ, քօռսէներ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին Թէ՛ փոքր և Թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Ջը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86